

2. lpp. Budžets lietpratēju skaidrojumā.

4. lpp. Iepazīsimies — Elīza Sakniņa.

5. lpp. Vilnis Šteinblūms:
«Dundadznieki nav čīkstulji!»

6. lpp. Vai Kolkai ir cerība
tikt pie laba dzeramā ūdens?

10. lpp. Redzēt Dieva buču.

Redaktora vārdi

Mērķis — kļūt brīvākiem

Kāds 2016. gada sienas kalendārs skaidrā latviešu valodā vēsta, ka 8. II ir sācies Pērtiķa gads, bet tajā nav ne vārda par to, ka 10. II ir Pelnu diena — tā ievada Lielo gavēni, kas ilgst 40 dienas. Tās ir 7 nedēļas. Gan gatavojoties gavēnim, gan arī pašā gavēņa laikā pastiprināti izmeklējam savu sirdi. Kas ir mūsu atkarības, vainas un kaislības? Gavēnis ir laiks, kurā sagatavoties Lieldienām, Kristus augšāmcelšanās notikumam. Šogad tās iekrīt agri — 27. III.

«Domājot par to, ar ko Gavēņa laiku piepildīt, atcerēsimies — Dievs ar sevi nevienam neuzbāžas. Viņš ir tik delikāts, ka atļauj cilvēkiem, kas Viņu savās dzīvēs ielaist nevēlas, sacīt — Dieva nav. Tiem, kas vēlas kļūt brīvāki, Viņš labprāt palīdz. Tiem Viņš dāvā ticību, spēku, palīdzību īstajā brīdī, padomu, svētības un pestīšanu. Lai Gavēņa mērķis mums visiem ir kļūt brīvākiem! Kopā ar Dievu,» aicina Dundagas luterāņu mācītājs Armands Klāvs. *Diāna Siliņa*

Barikāžu gadadienu atceroties

Janvārī novadā pieminēja Barikāžu laiku, atceroties 25 gadus senus notikumus.

Dundagā

20. I pievakarē Dundagas Kultūras pils sadarbībā ar vidusskolu rīkoja pasākumu, aicinot ļaudis pie luterāņu dievnama.

Kā aicinājumā bija teikusi kultūras darba organizatore Smaida Šnikvalde, «mūsu pienākums ir Barikāžu laika mantojumu glabāt un nodot tālāk jaunajai paaudzei», un šis moto arī iezīmēja piemiņas vakaru. Ar nolūku norises vieta bija izraudzīta pie baznīcas un pašā baznīcā, tā vēlreiz visiem atgādinot,

pilnais laiks spilgti iespiedies atmiņā. Deputāte aicināja 1991. gada janvāra notikumu dalībniekus mest pie malas mūsu tautai raksturīgo pieticību. Proti, tiem vidējās un vecākās paaudzes cilvēkiem, kas paši Barikāžu laikā sargājuši kādu stratēģiski svarīgu objektu, vēl jo vairāk tiem, kam saglabājušās fotoliecības, ar šo bagātību vajag dalīties, stāstot saviem mazbērniem.

Ļoti svarīgo saikni ar nākotni iezīmēja 15 Dundagas jaunsargu zvērests dievnamā sava

komandiera Viļņa Šteinblūma vadībā. Savukārt luterāņu draudzes mācītājs Armands Klāvs uzrunā uzsvēra — brīvība ir kā gaiss, ko nemanām, kamēr tā ir pārpārēm. Daudzi no mums ir piedzīvojuši un atceras laikus, kad tā vispār nebija un bija jāsmok. Mācītājs novēlēja dzīvot tā, lai apzinātos brīvības nozīmi, lai sevi neizšķiestu ikdienas strīdos un sīkmanībā, kā arī sacīja: toreiz iegūtā un nepazaudētā neatkarība bija notikums, kas izšķīrās gan uz zemes, gan debesīs.

Pašā noslēgumā izskanēja mūsu valsts himna *Dievs, svētī Latviju!*, kurā vienojās koris un visi klātesošie. Vēl 25 gadus tālo pagātni sajūtās palīdzēja saukt atmiņās gan «dzīvās bildītes» uz ekrāna, gan ugunskurs pie baznīcas, gan sniegs, aukstums un karstā tēja. Sapulcējušies vēl nespēdizās izklist, pārspriežot pirms gadsimta ceturkšņa piedzīvoto.

Alnis Auziņš

Kolkas pamatskolā

Stāsta skolas direktore Antra Laukšteine.

15. I 9. klases audzinātāja Ināra Lektuere uz audzinātārstundu pie savējiem bija uzaicinājusi bijušo Kolkas pagasta padomes priekšsēdētāju Maju Rērihu, lai viņa pastāstītu par Barikāžu laika notikumiem. Audzinātājas ierosme arī bija, lai klasē šīs stundas laikā degtu ugunskurs, kas izskatījās kā īsts, tā atgādinot par tā laika kopību.

20. I atceres pasākumā iesaistījās visa skola. Rīts sākās ar dziesmu *Manai tautai*, ko pirms 25 gadiem dziedāja Ieva Akuratere, bet Kolkas pamatskolā — skolotāji un skolēni. Vēstures skolotāja Aiga Ūdre pastāstīja, kā pēc šī gadadiena ir tik nozīmīga un to atceramies. Lai gūtu priekšstatu par Barikāžu laiku, skolēni noskatījās videosižetu. Atmiņās dalījās kolcinieks Jānis Varoslavāns, Kolkas pa-

matiskolas skolēnu Franča un Roberta Lagodsku vectēvs, kas toreiz bija Tautas frontes vadītājs Kolkas grupā un piedzīvojis Latvijai tik nozīmīgo laiku gan Kolkā, gan Rīgā.

Pasākuma otrā daļa Oskara Sproģa vadībā norisēja mežā pie skolas. Tur bija iedegts ugunskurs un uzdots 4 komandām katrai izveidot savu barikādi, lai tajās varētu arī paslēpties. Skolotājs novērtēja paveikto. Katrai komandai tika pa kādam labam vārdam. Noslēgumā pie ugunsкура visi cienājās ar karstu tēju.

Mazirbē

21. I internātpamatskolas skolēni izgāja vēstures skolotājas Veronikas Milleres rīkoto barikāžu ceļu. Par to stāsta pati skolotāja.

Skolā bērniem uzticēja paroli, ko vajadzēja pateikt tikai īstajiem cilvēkiem. Visā ciemā bija sadegti nelieli uguns-kuri, un pie katra bija pa kādam mazirbniekam. Skolēniem bija jādodas no ugunsкура līdz ugunskuram, jāpasaka parole un jāatbild uz jautājumiem par barikāžu laiku. Pa ceļam pie viņiem parādījās arī skolas darbinieki, pārģērbušies *Omon* drēbēs, un prasīja paroli. Kādam, ne tikai bērniem vien, parole arī izspruka. Secinājām, ka tādām pavērsienam nemaz neesam gatavi. Skolēni izstaigāja Vraku pilsētiņu, kas atradās pie skolas un kur ar spožu liesmu dega lielais ugunskurs. Tur arī aizdedzinājām svecītes bojā gājušo barikāžu dalībnieku piemiņai. Atmiņās dalījās skolas darbinieks Andris Kandis, kurš tai laikā bija sargājis Doma laukumu. Savas izjūtas atcerējās arī skolotāja Inita Vasiljeva, kuras vīrs tolaik bija aizbraucis uz barikādēm, bet viņa palikusi mājās ar maziem bērniem. Cienājoties ar pīrādziņiem, skolēniem stāstījām, ka visa tauta dažādos veidos atbalstīja barikāžu dalībniekus, arī sievietes smērēja sviestmaizītes, vārīja tēju un pabaroja Rīgas sargus. Noskatījāmies arī dokumentālo filmu 1991. gada barikāžu atcerei.

Sagatavoja Diāna Siliņa

• Dundadznieki 20. I pievakarē pulcējās pie luterāņu dievnama. Visvalža Biezbarža foto

kāda loma 1991. gada janvārī Rīgā bija atvērtajiem dievnamiem, kur visas Latvijas ļaudis varēja smelties gara spēku, karstu tēju, pārtiku un arī gūt medicīnisko palīdzību.

Pagasta jauktais koris dziedāja patriotiskas, arī pirms 25 gadiem bieži dziedātas dziesmas. Atmiņās dalījās toreizējie Rīgas sargi Dainis Blumentāls un Ēriks Bērzkalns. Abi vīri uzsvēra vietējo ļaužu atsaucību — gan piesakoties braucienam uz galvaspilsētu, gan kopsaimniecību vadītāju, kā Aldona Zumberga, izlīdzēšanu ar autobusiem. Daiņa pārziņā bija visas rīkošanas un saskaņošanas rūpes. Ērikam bija uzticēts apzināt Vīdales ciema iedzīvotājus. «Paldies Dievam, kamēr mēs bijām Rīgā, viss beidzās mierīgi», Ēriks pabeidza atmiņu stāstījumu.

Novada domes priekšsēdētāja vietniece Andra Grīvāne īsā uzrunā atcerējās, kā viņai, tolaik 19 gadus vecai meitenei, pacēluma

Februārī un martā

14. II plkst. 15.00 Dundagas pilī komēdija pēc Aleksandra Gaļina lugas motīviem *Sauc, es nāksū*. Režisors Felikss Deičs. Lomās: Gunta Virkava, Aida Ozoliņa un Jakovs Rafalsons. Biļetes pa 7 € un 5,50 €.

15. II plkst. 17.00 pilnā tikšanās ar iedzīvotājiem. Piedalās domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns un izpilddirektora pienākumu izpildītāja Baiba Dūda.

27. II Dundagā jauno vokālistu konkurss *Dundagas balss pavēlnieks*. Pieteikties līdz 20. II, tel. 22021270.

12. III Kolkā un 19. III Dundagā talantu koncerts. Dzirdēsim Raimonda Paula dziesmas.

Kas pašvaldībai makā?

Par 2016. gada budžetu

28. I domes sēdē apstiprināja saistošos noteikumus par Dundagas novada pašvaldības budžetu 2016. gadam.

Pamatbudžeta ieņēmumu daļas plāns ir 3 746 888 €, kas ir par 257 700 € vairāk nekā 2015. gada sākumā, bet apstiprinātais izdevumu plāns ir 3 777 982 €, kas ir par 252 575 € vairāk nekā 2015. gada sākumā. Izdevumu pārsniegumu pār ieņēmumiem sedz iepriekšējā gada līdzekļu atlikums.

48% no pamatbudžeta ieņēmumiem veido ieņēmumi no iedzīvotāju ienākuma nodokļa; 6% nekustamā īpašuma nodokļa ieņēmumi, bet 46% — saņemtie maksājumi un dotācijas. Prognozētie ieņēmumi no iedzīvotāju ienākuma nodokļa 2016. gadā ir par 159 712 € mazāk nekā 2015. gada faktiskā izpilde. Prognozētie ieņēmumi no finanšu izlīdzināšanas fonda 2016. gadā ir par 497 781 € vairāk nekā 2015. gada faktiskā izpilde. Saņemto maksājumu un dotāciju daļā ietilpstošās valsts budžeta mērķdotācijas astoņiem mēnešiem pedagogu darba samaksai un sociālajai apdrošināšanai veido 499 749 € jeb 13% no kopējiem ieņēmumiem.

Pamatbudžeta izdevumi sadalās šādi.

485 210 € (12,84%) vispārējiem valdības dienestiem, to skaitā Kolkas pagasta pārvaldei, Dundagas novada domes administrācijai, grāmatvedībai, Dzimtsarakstu nodaļai, dotācijām sabiedriskām organizācijām, savstarpējiem norēķiniem starp citu novadu pašvaldībām par izglītības sniegtajiem pakalpojumiem un sociālajiem pakalpojumiem, kredītprocantiem;
70 530 € (1,87%) sabiedriskajai kārtībai, to skaitā pašvaldības policijai un bāriņtiesai;

132 570 € (3,51%) ekonomiskai darbībai, to skaitā būvvaldei, transportam un sabiedriski derīgā darba nodrošināšanai;
527 651 € (13,97%) vides aizsardzībai, to skaitā Saimnieciskajam dienestam Dundagā un Kolkā un ielu apsaimniekošanai;
144 558 € (3,83%) pašvaldības teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai, to skaitā nekustamā īpašuma apsaimniekošanai, attīstībai un plānošanai;
536 899 € (14,21%) atpūtai, sportam un kultūrai, to skaitā sportam, bibliotēkām, Kubalu skolai-muzejam, Kultūras pilij un pasākumiem, Dziesmu svētku izdevumiem, Kolkas tautas namam, avīzei;
1 634 984 € (43,28%) izglītībai, to skaitā pirmskolas izglītības iestādēm Dundagā un Kolkā, Dundagas vidusskolai, Kolkas pamatskolai un internātam, Dundagas Mūzikas un mākslas skolai, Mazirbes internātpamatskolai;
245 580 € (6,5%) sociālajai aizsardzībai, to skaitā Sociālajam dienestam, pansionātam Jaundundaga, sociālajiem pakalpojumiem un pabalstiem maznodrošinātiem iedzīvotājiem;
106 503 € (2,82%) kredītsaistībām.

Speciālo līdzekļu budžeta ieņēmumu plāns 2016. gadā ir 146 373 €, bet izdevumu plāns ir 146 103 €. Speciālo līdzekļu budžeta ieņēmumus galvenokārt (73%) veido autoceļu (ielu) fonda līdzekļi.

2016. gadā finansējums plānots šādām rīcībām

Pašvaldības ceļu rekonstrukcijas projekta līdzfinansējumam 40 000 €, Dundagas diķa

tehniskā projekta izstrādei 8 000 €, ielu apgaismojuma ierīkošanai Ernesta Dinsberga ielā 11 000 €, tiltiņa uz Kalnadāru ar dzelzs laidumu atjaunošanai 5 000 €, Ostes kapu vārtu atjaunošanai un zvanu torņa izbūvei 3 500 €, rezervēts finansējums Kolkas dzērā mājā ūdens kvalitātes uzlabošanai 76 996 €, Lielajā skolā: meiteņu tualetes remontam 12308 €, griestu remontam un apgaismojuma maiņai četrās klašu telpās 9 600 €, galvenās ieejas lieveņa remontam 3 390 €, apkures sistēmas tehniskā projekta izstrādei 1 400 €, Mazajā skolā: klases remontam ēkai 250 €, bērnu dārzā Kurzemīte rotaļlaukumu elementu uzstādīšanai 4 000 € un veļas žāvētāja iegādei 2 000 €, kondicioniera iegādei skolēnu autobusam 5 000 €, zēnu mājturības kabineta remontam Kolkas pamatskolā 7 760 €, 1-4 gadus veco bērnu grupas telpas un garderobes remontam bērnu dārzā Rūķītis 13 602 €, dokumentācijas izstrādāšanai Zītaru ēkas Kolkā rekonstrukcijai 2 000 €, Kubalu skolas-muzeja ēkas restaurācijas būvprojekta sagatavošanai 2 000 € un rakstu krājuma Dundznik valad (Vilnis Mitlers) atkārtotam izdevumam 500 eksemplāros 2 870 €, ugunsdrošības signalizācijas tehniskā projekta izstrādāšanai un daļējai ierīkošanai pašvaldības ēkām 400 €, aušanas klases remontam Dundagas Mākslas un mūzikas skolā 8 055 €, pils lielās zāles rekonstrukcijai 30 333 €, labiekārtojuma skici izstrādei Stacijas dārzam un bērnu rotaļu laukumam Talsu ielā 7 Dundagā 2 000 €, pansionāta Jaundundaga 3. stāva kāpņu telpas remontam 1 000 €, operatīvā transporta iegādei pašvaldības policijai 9 200 €, Dundagas novada teritorijas plānojuma izstrādei 2 000 € un citiem pasākumiem.

Zinta Eizenberga, finanšu speciāliste

Novērtējuma ziņojuma atzinums

Vides pārraudzības valsts birojs 22. I ir izsniedzis atzinumu nr. 1-n par SIA Vides Konsultāciju Birojs sagatavoto ietekmes uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamām dabas teritorijām Natura 2000 — Slīteres Nacionālo parku un dabas liegumu Kaļķupes ieleja, novērtējuma ziņojumu SIA Talce paredzētajai darbībai — derīgo izrakteņu atradnes paplašināšanai ar turpmāku smilts un smilts — grants ieguvu Dundagas pagasta nekustamajā īpašumā Jaunkalni.

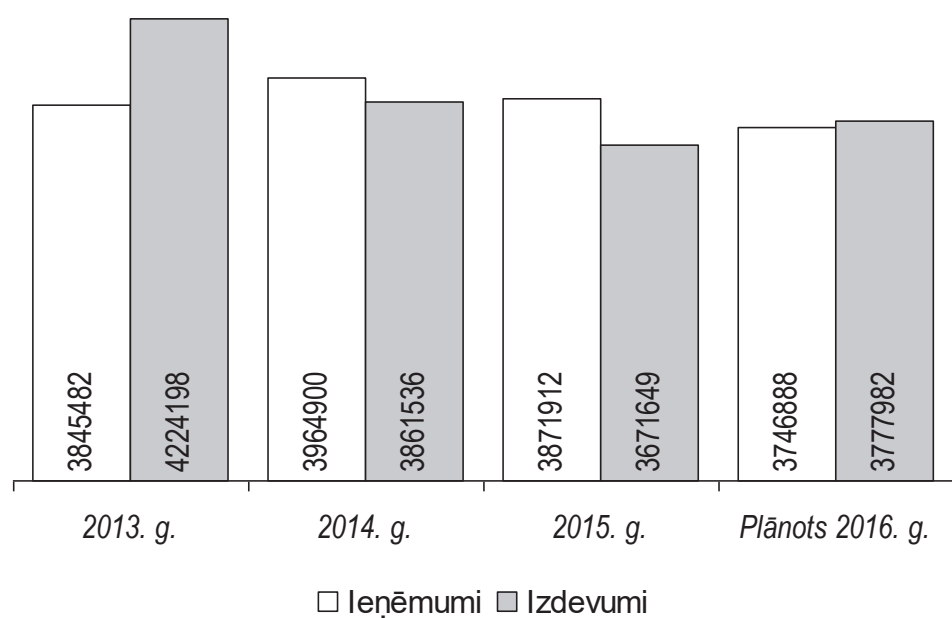
Ar atzinumu un sagatavoto novērtējuma ziņojumu var iepazīties: Attīstības un plānošanas nodaļā Pils ielā 14, Dundagā, darbadienās plkst. 8.00–15.00 vai interneta lapā www.dundaga.lv; SIA Vides Konsultāciju Birojs telpās Ezermalas ielā 28, Rīgā, darbadienās plkst. 8.30–17.30 vai interneta lapā www.vkb.lv.

Reģistrējiet lauksaimniecības zemes nomas līgumus!

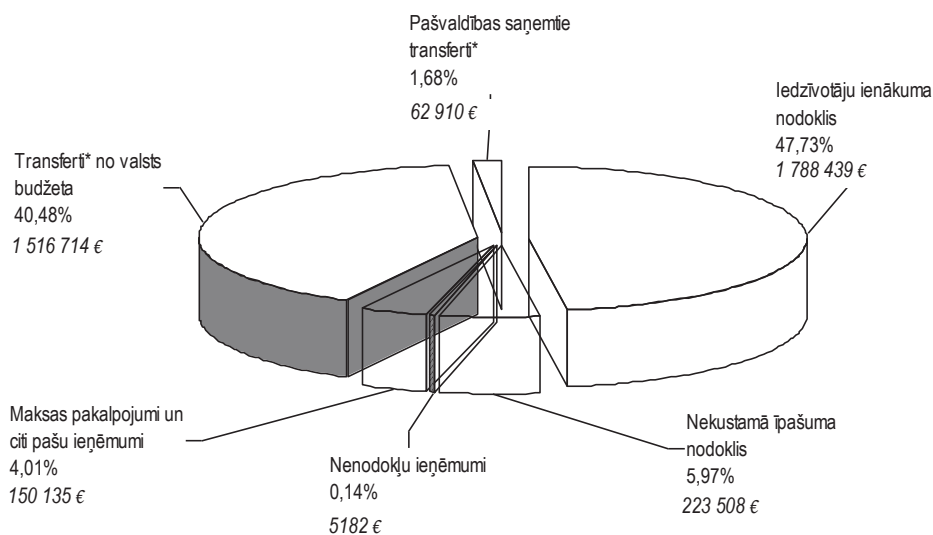
Pēc likuma Par zemes privatizāciju lauku apvidos 30.2 panta lauksaimniecības zemes nomniekam ir pirmpirkuma tiesības uz atsavināmo zemi, ja zemes nomas līgums ir reģistrēts pašvaldībā, ja vien zeme nav kopīpašumā un pirmpirkumu neizmanto kāds no kopīpašniekiem. Lai nomas līgumu reģistrētu, zemes nomnieks vai iznomātājs mēneša laikā pēc zemes nomas līguma noslēgšanas to personiski iesniedz pašvaldībā vai apliecinātu atvasinājumu nosūta elektroniski uz adresi dome@dundaga.lv, vai pa pastu pašvaldībai uz adresi: Pils iela 5-1, Dundaga, Dundagas pag., Dundagas nov., LV-3270. Zemes nomniekam vai iznomātājam ir jāziņo pašvaldībai, ja zemes reģistrētajā nomas līgums būtiski grozīts vai to lauzīs vai izbeigs ar tiesas nolēmumu.

Reģistrā vairs neregistrē līgumus, kas noslēgti līdz 30.12.2014.!

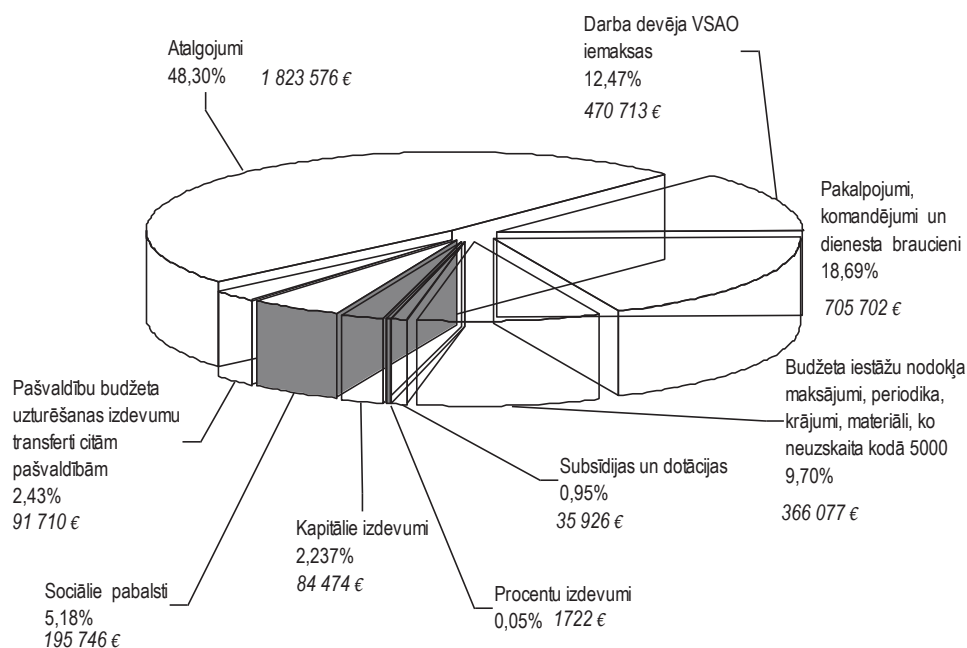
Pamatbudžeta ieņēmumu un izdevumu izmaiņas eiro 2013.–2016. gadā

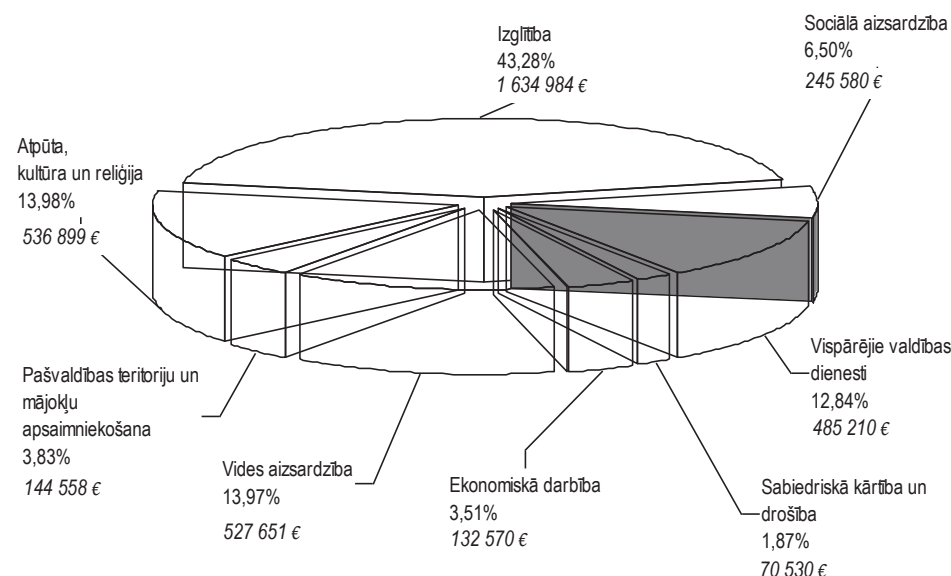
Pamatbudžeta ieņēmumu plāns 2016. gadā

Pamatbudžeta izdevumu plāns pēc ekonomiskajām kategorijām 2016. gadā

Pamatbudžeta izdevumu plāns pēc funkcionālajām kategorijām 2016. gadā

* Transfers — gadskārtējā valsts budžeta likumā īpaši iezīmēto budžeta līdzekļu pārskaitījums. Transfera saņēmējs saņemto budžeta līdzekļu pārskaitījumu var izmantot gan izdevumu segšanai, gan pārskaitīšanai tālāk citam transfera saņēmējam.

Kopsakarībās un ilglaicīgi

Par pašvaldības budžetu lūdzu izteikties izpilddirektora pienākumu izpildītāju Baibu Dūdu, finanšu speciālisti Zintu Eizenbergu un domes priekšsēdētāju Gunāru Laicānu.

— **Kā pieņemtais budžets izpauīsies lielos darbos?**

B. D.: — Budžets ir instruments, lai pašvaldība veiktu tai uzliktās obligātās, kā arī brīvprātīgās funkcijas. Arī iestāžu vadītāji, gata-vojojot budžeta pieprasījumus, skatījās no veicamo funkciju viedokļa un lielākoties plānoja visas uzturēšanas izmaksas, lai optimālā apjomā īstenotu pašvaldības funkcijas sociālajā, kultūras, izglītības, vides jomā.

Protams, ir iecerēti lieli darbi. Dundagas pagastā būs uzlabojumi visās izglītības iestādēs. Sāksim izstrādāt skīču projektus bērnu laukumiem — pastaigu parkam Stacijas dārzā un laukumam pie bērnu dārza *Kurzemīte*. Teritorija vispirms ir jāsaplāno!

Esam saņēmuši mērķdotāciju pils lielās zāles grīdas remontam. Zem skaistā parketa ir ļoti bojāta tā saucamā melnā grīda, tādēļ jāmaina visa konstrukcija. Gribam iestrādāt grīdā kabeļu sistēmu, lai spētu pilnvērtīgi gan apgaismot, gan apskaņot pils zāli, un veikt priekšdarbus ventilācijas izveidei. Šiem darbiem būs arī pašvaldības līdzfinansējums.

Kritiskā stāvoklī ir tiltiņš uz Kalnadārzu. Saliņa ir tūristu un daudzu jaunlaulāto iecienīta. Bīstamais tilts ir apsekots, un ir piešķirts finansējums tā atjaunošanai.

Mēs piedalīsimies projektu programmā un ieguldīsim 40 000 € mūsu naudas pašvaldības grants ceļu rekonstrukcijā. Iesaistot uzņēmējus, izraudzījās ceļus, kurus atjaunos.

Dundadznieku sāpe ir aizaugušais diķis. Paredzēti 8000 € tehniskā projekta izstrādei. Ir mutiska vienošanās ar *Latvijas valsts mežiem*, ka viņi finansē šī tehniskā projekta izstrādi sava īpašuma daļai.

Kolkas pagastā pats svarīgākais ir Kolkas ciema ūdens kvalitāte. Šī jautājuma risināšanai ir iezīmēti 76 996 €. Tāpat paredzēti remontu bērnu dārzā, pamatskolā zēnu mājturības kabinetā. Ciemā būs papildu videokameras un izstrādāta dokumentu pakete, lai rekonstruētu daudzfunkcionāli izmantojamo *Zītaru* ēku. Gribam piedalīties kādās ES projektu programmās, piemēram, ēkas siltināšanai.

— **Un kultūras dzīvē?**

B. D.: — Deputāti atbalstījuši lielos pasākumus. Dundagā būs brīvdabas sezonas atklāšanas koncerts un balle, būs Vilnas fabrikas burziņš. Gribam celt gaismā mūsu uzņēmējus, mājražotājus, atskatīties uz *Daiļrades* veikumu. Kolkā notiks Jūras svētki, Mazirbē — Lībiešu svētki, kurus deleģēts rīkot Līvu

savienībai. Tūrisma sezona iesāksies ar Slīteres Ceļotāju dienām.

— **Kā finansējums izpaužas samērā starp Dundagas un Kolkas pagastu?**

G. L.: — Iedzīvotāju skaitā ziņā Dundagas pagasts pret Kolkas pagastu ir attiecībās 4 pret 1. Palūkosim procentuāli! Kultūrā finansējums ir turpat puse pret pusi. Arī pārējās jomās tas ir stipri līdzīgs, ne tuvu nav 4 : 1.

Z. E.: — Rīcībās tas ir 52% pret 48%.

— **Baiba, pastāsti, lūdzu, par rīcību plānu!**

B. D.: — Iestāžu vadītāji bija sagatavojuši vairākas rīcības, kuras uzskatīja par finansiāli atbalstāmām. Ierobežoto finanšu dēļ atbalstīta ir neliela daļa. Taču tas nenozīmē, ka neatbalstītajām ir svītņa pāri. Budžeta gads ir visu gadu, daudzas aktivitātes ir saistītas ar iepirkumiem, skatīsimies, kā iestādes apguš finanses, un ietaupījumu gadījumā neīstenotas rīcības izskatīs prioritārā kārtībā — dome lems, kuras atbalstīt.

Kolkas ietves rekonstrukcijai domātā nauda ir atvēlēta Kolkas ūdens kvalitātes uzlabošanai. Ja šim mērķim nevajadzēs tik daudz naudas, tad to novirzīs atpakaļ ietvei. Protams, ja mēs ūdens jautājumu neatrisinām, tad grūti runāt par Kolkas ciema attīstību.

— **Zinta, paskaidro sīkāk vides aizsardzībai paredzēto naudul**

Z. E.: — Tas ir Saimnieciskajam dienestam, ielu apsaimniekošanai paredzētais finansējums — ielu tīrītājiem, kurinātājiem, kapu pārziņiem. Šeit ir paredzēta nauda novada atkritumu apsaimniekošanai, pašvaldības grāvju tīrīšanai, 4 ha meža stādīšanai, plaušanai tuvāk centram pieguļošajās teritorijās un kapu apļaušanai, smilts piegādei kapiem, pacēlāja pakalpojumiem koku apzāģēšanai un egļu dekorēšanai.

G. L.: — To dara Saimnieciskais dienests. Mēs varam izdarīt iepirkumus, un, ja *Ziemeļkurzeme* uzvar, tad šos darbus varētu darīt viņi.

B. D.: — Gribu uzsvērt, ka ir ieplānots līdzfinansējums projektiem, kurus administrē Lauku atbalsta dienests un ko šeit koordinē Ziemeļkurzemes biznesa asociācija. Tie domāti pakalpojumu attīstībai mūžizglītībā, kultūras mantojuma attīstībā, kultūras un brīvā laika pavadīšanā.

Budžetā paredzēti 5000 € vietējās iniciatīvas projektiem. Tā bijis jau divus gadus.

Sagatavošanā ir arī projekta pieteikums, ko īstenojam kopā ar Ventspils pilsētu un novadu. Tā ir VARAM un Kultūras ministrijas

kā dotāciju 1500 €.

Apstiprināja kultūras pasākuma plānus 2016. gadam: Kolkas tautas namam kopsummā par 20 739 € un Dundagas Kultūras pilij kopsummā par 25 792 €.

Nolēma bezstrīda kārtībā piedzīt 68,56 € nekustamā īpašuma nodokļa parādu par īpašumiem *Kalnāji*, *Maijpuķītes* un *Zīlenes*, vērsot piedziņu uz parādnieka naudas līdzekļiem un tam piederošo kustamo un nekustamo mantu.

Apstiprināja valsts piešķirtās mērķdotācijas sadali pašvaldības māksliniecisko kolektīvu vadītāju darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām (6 kolektīvu vadītājiem), iedalot G1 un G2 kolektīvu grupās. G1 grupai mēneša finansējums — 56,83 €, G2 grupai — 28,42 €.

Grozīja pašvaldības darbinieku amatu katalogu.

Pieņēma saistošos noteikumus nr. 1 *Par vidi degradējošu, sagruvušu vai cilvēku drošību apdraudošu būvju aplikšanu ar nekustamā īpašuma nodokļa likmi 3 procentu apmērā*, nr. 2 *Par līdzfinansējuma samaksas kārtību Dundagas Mākslas un mūzikas skolā*, nr. 3 *Grozījumi Dundagas novada domes 22.12.2010. saistošajos noteikumos nr. 47 «Dundagas novada pašvaldības nolikums»*, nr. 4 *Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā*, nr. 5 *Par Dundagas novada pašvaldības 2015. gada budžeta izpildi*, nr. 6 *Par Dundagas novada pašvaldības budžetu 2016. gadam*.

aktivitāte, kur mūsu novads startētu ar diviem objektiem — Dundagas pili un Kolkā ar *Pastnieku* ēku. Tas ir domāts kultūras mantojuma saglabāšanai un pakalpojuma attīstībai. Tas nozīmē, ka liksim lietā savu maz izmantoto kredītportfeli un tā nodrošināsim līdzfinansējumu. Vēl gan jāsagaida Ministru kabineta (MK) noteikumi.

— **Ko iegūs pils un Pastnieki?**

B. D.: — Šogad tikai izstrādāsim tehniskos projektus. Tad sapratīsim, cik daudz no pils telpām varam par 200 000 € remontēt un atjaunot. Pilī gribam izveidot vilnas darbnīcu, rekonstruēt daļu pirmā stāva telpu, arī daļu no Tūrisma informācijas centra. *Pastniekos* tas būtu centrs, kurā varētu attīstīties ar lībiešu kultūras mantojuma attīstību saistītas aktivitātes, darboties Līvu savienības Kolkas grupa, tas būtu arī mūžizglītības centrs.

— **Vai budžeta nauda ir vienīgie finanšu avoti?**

G. L.: — Nē! Vienmēr domājam arī par citiem finanšu avotiem. Ja arī pašvaldība nespēj atbalstīt kādu darbību ar naudu, ir dažādi fondi, kur to iegūt. Īpaši gribu likt pie sirds Ziemeļkurzemes biznesa asociāciju, kas paver durvis uz Lauku fondu un Zivju fondu. Tāpat iespējas dod lielie projekti, pēdējā laikā labi sadarbojamies ar Ventspils pilsētu un novadu, kas ļauj piekļūt tādām finansējumam, kādam mēs vieni paši nepieklūtu.

— **Kā jūs vērtējat jauno budžetu, raugoties uz attīstību?**

G. L.: — Kas ir attīstība? Ja iegulda kaut vai viena celiņa izveidē, kam iet pāri tūkstošiem cilvēku, vai tas nav ieguldījums attīstībā? Arī mazie projekti, arī inventāra iegāde nozīmē skatu uz priekšu.

B. D.: — Ja runājam tikai par darbu sarakstu, tad tās ir iestāžu rīcības, kurās ir iekļauti telpu remontu, infrastruktūras uzlabojumi, pamatlīdzekļu iegāde, un tas viss ir domāts funkcijas uzlabošanai. Attīstību jau nodrošina katra iestāde, kuras pienākums ir plānot savas iestādes budžetu sazobē ar pašvaldības Attīstības stratēģiju. Jā, pērn Attīstības stratēģija un Attīstības plāns nav aktualizēti, bet to darām tagad. Februārī to pārskatīsim, pašvaldības atbildīgie darbinieki noteiktās jomās izvērtēs, cik procentuāli no Attīstības plāna esam paveikuši un kas ir nākamie prioritārie darbi. Pašos pamatos jābūt sasaistei ar Attīstības plānu. Gan ieguldījumi infrastruktūrā, gan pamatlīdzekļos ir attīstība. Protams, vairāk par attīstību varēs runāt, kad iedzīvināsim tos projektus, kurus pašlaik plānojam vai gaidām MK noteikumus.

Domē arī strādā pašvaldības iespēju apzināšanas un darba uzlabošanas darba grupa, kas pulcējas reizi vai divas mēnesī, un katr-

reiz darba kārtībā ir jautājumi par resursu lietderīgu izmantošanu. Esam arī apzinājuši vajadzības, gan uzklausot iedzīvotājus, gan pašiem redzot attīstības virzienus. Skatāties, kādus vēl papildu līdzekļus piesaistīt. Skaidrs, ka ar pašvaldības pamatbudžetu vien nespējam visu vajadzīgo īstenot.

G. L.: — Par ES naudas apguvi līdz 2020. gadam joprojām ir daudz nezināmā, tikai tagad parādās kādi dokumenti. Tas arī bremzē attīstību.

Z. E.: — Gribu piebilst, ka, ierobežotos finanšu apstākļos plānojot budžetu, struktūrvienību vadītājiem bija noteikts plānot iepriekšējā gada faktiskās izpildes apjomā, ne vairāk, izņemot ūdens un kanalizācijas pakalpojumus, jo bija zināma tarifu celšana, un drošības prasības, kā ugunsdrošības signalizācijas ierīkošana vidusskolā un jumta karnīzes remonts Mazirbes internātpamatskolā.

Rīcības nav tas pats kas investīcijas. Ja atļautu visām struktūrvienībām iekļaut budžetā visas vēlmes, tad neatliktu nauda nevienai lielākai darbībai.

— **Kas šoreiz bija jauns, budžetu gatavojot?**

G. L.: — Šogad izpildvara vispirms rīcības vērtēja, un bija konkrēti argumenti, kāpēc kādu atbalsta.

B. D.: — Izpildstruktūra iepazīstināja ar rīcībām un tālāk jau — deputātus, izsakot lūgumu, lai viņi tās apspriež savās apvienībās. Uz attīstību vērstis ir vēl kas — budžetu sastādot, 20% no iepriekšējā gada ieņēmumiem iestādes varēja novirzīt attīstības rīcībām šajā gadā. Tas motivē iestāžu vadītājus turpināt attīstīt pakalpojumus, no kuriem varam gūt papildieņēmumus.

G. L.: — Pērn nebija budžeta grāmatas, kādu šogad saņēma katrs deputāts. Tas ir svarīgs darba rīks.

B. D.: — Vēl par nākotni. SIA *Ceļu komforts* ir izstrādājis projektus vides attīstībai. Daļa Dundagas vēsturiskā centra skīču projekta jau attīstīti kā tehniskie projekti. Mēs redzam, kā tam jāizskatās, kādiem jābūt apstādījumiem, kādām — arhitektoniskajām formām. Tas ir bijis ilgstošs darbs. Reizēm daža laba lieta prasa ne tik daudz naudas, cik rūpīgu darbu. Šim projektam vajag ES finansējumu, tas nebūs pilnībā no pašvaldības budžeta, bet atsevišķas daļas no tā jau varam īstenot. Būs arī tehniskais projekts stāvlaukuma izveidei pie *Likās muižas*. Būs gatavs arī funkcionālais plānojums pilij un *Likajai muižai* kā vienotam ansamblim. Arī tas ir attīstībai. It visā jābūt skaidram redzējumam, mūsu uzdevums ir skatīties ilglaicīgi.

Alnis Auziņš

Domes sēdēs

11. janvārī...

Par Dundagas novada pašvaldības izpilddirektora pienākumu izpildītāju no 12.1 līdz 31. III iecēla pašvaldības Kultūras pils vadītāju Baibu Dūdu, nosakot 30% piemaksu no Kultūras pils vadītāja mēnešalgas. Pakļautību pār Kultūras pils vadītāju, kamēr B. Dūda iecelta par pašvaldības izpilddirektora pienākumu izpildītāju, īsteno novada dome ar tās priekšsēdētāja starpniecību. Atļāva B. Dūdai šajā laikā savienot Kultūras pils vadītāja amatu ar pašvaldības izpilddirektora amatu.

Noteica domes priekšsēdētājam līdz 31. III katras domes sēdes sākumā ziņot par veiktajiem pasākumiem izpildvaras vadības stiprināšanā un Kultūras pils pārraudzības darbībām.

... un 28. janvārī

Noteica pastāvīgu dienas maksu bērnu dārza *Kurzemīte* izglītojamiem vecumā no 1 līdz 2 gadiem par 3 ēdienreizēm — 1,20 € un 3 līdz 6 gadīgajiem — 1,43 €.

Piešķīra finansējumu 2016. gadā iesniegto pasākumu plānu īstenošanai: pensionāru apvienībai *Sarma* 750 €, pensionāru klubam *Sendienas* 750 €, invalīdu apvienībai *Cerība* 700 €, biedrībai *Līvōdīt* 2980 €, biedrībai *Randalist* 2000 €, Kurzemes plānošanas reģionam

miem.

Atbalstīja pašvaldības 2016. gada budžeta plānošanas iestāžu un struktūrvienību priekšlikumus rīcību īstenošanai 2016. gadā par € 183 286 €. Rīcības plānā paredzēto 58 966 € finansējumu Kolkas ietves rekonstrukcijas 3. kārtai kopā ar 18 000 € novirzīja uz budžeta atlikumu Kolkas dzeramā ūdens sakārtošanai līdz konkrētu izpildvaras struktūras pasākumu sagatavošanai.

Uzdeva domes priekšsēdētājam SIA *Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca* dalībnieku sapulcēs, kas notiks 2016. gadā un kurās lems par SIA valdes iecelšanu, izteikt priekšlikumu un balsot par Kristīnas Bidzānes iecelšanu par SIA *Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca* valdes locekli.

Protokolus pārlūkoja Sandra Kokoreviča

Dundagas novada dome apstiprinājusi SIA *Ziemeļkurzeme* iesniegtos tarifa projektus: **ūdensapgādes pakalpojums 1,04 €/m³** (bez PVN) un **kanalizācijas pakalpojums 1,21 €/m³** (bez PVN). Tarifi stājas spēkā 01.02.2016.

Vizītkarte

Pavisam dabiski

Kolcinieci Elīzu Sakniņu abu pagastu iedzīvotāji ir pamanījuši novada dziedošo talantu koncertos, arī valsts svētkos un citās lielākās izrīcībās. Kaut arī pēc pamatskolas Elīza mācās Rīgā un turpina to darīt joprojām, viņa atrod laiku ne tikai, lai atbrauktu uz dzimto ciemu pie savējiem, bet arī, lai piedalītos mēģinājumos. Dziedot, spēlējot kokli vai klarneti, viņa kuplina pasākumus tautas namā.

Elīzu trāpīgi raksturojusi Līvu savienības vadītāja Ieva Ernštreite — gaiša, patriotiska jaunie, kas izaugusi šajā krastā un ļoti piestāv tam. Un vēl — mūsu sarunā Elīza vairākkārt saka vārdu «dabiski». Iespējams, tas arī vislabāk viņu raksturo.

• *Atskatoties... Elīzai jau ir, uz ko atskatīties, bet viss galvenais vēl tikai priekšā.*

Dziedot dzimu...

Ar Elīzu tiekamies pirms Ziemassvētkiem Kolkas bibliotēkā — Elīzas mammas Olitas Kalnas darbavietā. Saruna aizsākas par mūziku, un uzreiz top skaidrs, ka skaņu pasaule meitenei ir teju šūpulī ielikta. Kolkā dzimusi, augusi, skolojusies, piedalījusies visos skolas pulciņos. Viss esot sācies dabiski! Tikmēr gājusi mammai līdzī uz kora mēģinājumiem, kamēr skat' — pati jau tur dziedājusi kopā ar gadu jaunāko māsu. Abi brāļi spēlējuši pie Viestura Rēriha pūtēju orķestrī, un Viesturs teicis: ja brālis spēlē klarneti, tad tu arī. Savukārt mūzikas skolā Elīza apguvusi kokles spēli.

Iespējams, ka daudzi dundadznieki tāpat kā es pirmoreiz Elīzu ievēroja talantu koncertā duetā ar brāli Māri. Elīza atzīst, ka piedalīšanās šajos koncertos devusi lielu gandarījumu, arī apziņu, ka kultūra saista novadus un visu gadagājuma cilvēkus.

«Mēs jau ģimenē visu laiku dziedam!» Elīza stāsta, un Olita papildina: «Kad vakarā mājās kaut ko gatavojam, cepam vai vārām, tad visi dziedam». Un kas notiek, ja kāds ciemiņš apēd ar dziesmu cepto rausi? Varbūt viņam arī uzreiz gribas dziedāt? Un vai nav prātā iešāvusies doma pieteikties televīzijas raidījumam, kas daudzina dziedošās ģimenes?

Elīza smaidot paskaidro, ka ikdienā ģimene ir «izsvaidīta uz visām pusēm», tāpēc tas nav iespējams. Olita papildina — muzikalitāte nāk mantojumā gan no abiem viņas vecākiem, gan vectēva klarnetista. Tātad vismaz četras paaudzes, no Elīzas atpakaļ rēķinot.

Kolkas pūtēju orķestrī meitene spēlējusi visus četrus gadus, mācoties Rīgas Dizaina un mākslas vidusskolā (RDMV). Tik cītīgi braukāt uz mēģinājumiem, to var tikai apbrīnot! Kā balva — aizvadītajā vasarā līdzdalība Skolēnu dziesmu un deju svētkos.

Negāž podus, bet taisa!

Elīza nav tas cilvēks, kas, tautas valodā runājot, gāztu podus. Toties viņa podus taisa — pavisam tiešā nozīmē! Aizvadītajā vasarā Elīza ļoti sekmīgi pabeidza RDMV, un viņas diplomdarbs, trauku grupa zivīm *Jūra*, guva ievēribu — gada balvu dizainā, sadaļā *Vidējo profesionālo mācību iestāžu rūpnieciskais dizains 2015*. Bet kā muzikālai meitenei radās interese par lietišķo mākslu?

Elīza atceras, ka pēc 9. klases nav bijis viegli izdomāt, ko mācīties tālāk. Talkā ņemts arī internets, un galu galā izšķiršanās starp mūziku un mākslu nosvērusies par labu pēdējai, lai gan mākslas pamati bijuši vien tik, cik pamatskolā iemācīts.

Mani interesē, kā tas ir — jaunai meitenei nokļūt svešā vidē, sākt vienai dzīvot Rīgā, uzreiz kļūt patstāvīgai?

«Nu ja, ko es, meitene no Kolkas, kur pat neviena luksofora nav...», Elīza filozofiski iesāk un strauji turpina: «Tomēr ātri pieradu. Sāku dzīvot kopmītnēs, uzreiz iemācījies atbildību. Rīgu apguvu ātri, labi orientējos. Man karte uzreiz bija galvā, apmaldījusies ne reizes neesmu. Lielveikalus gan nevaru ciest!»

Isto atbildi par patstāvības mācīšanos gan gūstu mazliet vēlāk, kad Elīza stāsta par savu līdzdarbošanos lībiešu lietās — tad viņa pamatskolas laikā pirmoreiz nokļuvusi tālu prom no mājas lībiešu nometnē Hiumā.

Dizaina un mākslas vidusskolu Elīza slavē. Iesākumā šaubījies par savas specializācijas, keramikas izstrādājumu dizaina, izvēli, bet tas izrādījies ļoti saistoši.

Bibliotēkā uz palodzes ir skatāms Elīzas diplomdarbs: trauku grupa zivīm *Jūra*, kas novērtēts ar atzīmi «izcili». Elīza stāsta: «Tā kā pati esmu no Kolkas un tēma bija ekotūrisms, tad likās, ka tas pavisam dabiski saistās — Kolka, tūrisms, zivis, trauki. Garais šķīvis ir domāts, piemēram, lasim vai vēja zivij, īsa, platais — butei. Atsevišķs nodalījums ir mērcei. Komplektā ir arī sešas krūzītes. Trauku grupa ir uzdāvināta aptuveni desmit cilvēkiem, arī Kolkā Dženetai Marinskai un Baibai Ziedonei-Jansonei, tāpat Košragai Pītagos, Rojā, arī zvejniekiem...»

Un ko par to pretī, vai zivis? Nē, lūgums bijis cits — lietot, izmēģināt un pēc tam sūtīt atsauksmes. Diplomdarbs ir bijis projekts, ko uzrakstījusi tā vadītāja, RDMV skolotāja Inese Pētersone, un kas iekļāvis Kultūras ministrijas rosinātajā Radošo partnerību programmas (*RaPaPro*) projektā *Iegūst visi*. Elīza stāsta: «Projekta mērķis ir veidot izpratni par dizainu kā procesu, kurā iesaistīti un ieguvēji ir visi. Šeit sadarbojas izglītības iestāde, uzņēmums, ražotājs un patērētājs».

Viens no projekta nosacījumiem ir saņemt par darbu atzinumus — plusus un mīnus. Projekts vēl turpinās, ierosinājumu idejas

skola apkopo, un varbūt šo trauku grupu pat ražos tirgum. Katrā ziņā tajā ir ieinteresēta keramikas ražotne *Vaidava Ceramics*, kur pērn pavasarī Elīza pašrocīgi darināja astoņus *Jūras* komplektus, bet vasarā vēl astoņus prakses laikā izgatavoja divas RDMV audzēknes. «Tur ražo līdzīgas māla bļodiņas», stāsta Elīza. «Viņu trauku komplekts saucas *Zeme*, un tā sasauca ar maniem traukiem, kas ir sarkanbrūni no ārpuses un balti no iekšpusēs. *Jūra* tapa kā *RaPaPro* pirmās kārtas turpinājums un papildina *Zemes* komplektu. Šis darbs prasa laiku — dienā viens cilvēks uztaisa četrus traukus. Visi ir izrullēti centimetru biezi. Tagad man šķiet, ka trauki ir par lielu un pasmagi. Bet tas ir labākais, ko spējam izsmadzeņot».

Prasu, vai, keramikas mīklu rullējot, Elīza arī dzied, un viņa man par pārsteigumu atbild apstiprinoši. «Dziedot viss arī notika! Ražotne Vaidavā ir forša, tur valda ģimeneska gaisotne».

Lībiskais līdzās

Arī *draudzēšanās* ar lībiešiem droši vien saucama par dabisku. Pirms daudziem gadiem Elīza piedalījās bērnu nometnē *Mierlīnīkz* Mazirbē, un tā radīja vēlmi turpināt. Tālāk jau valodas mācīšanās pie Mārites Zandbergas, un tad kā balva par lībiešu valodas zināšanām — brauciens 2010. gadā uz Hiumā Igaunijā. Elīza to atceras kā pārbaudījumu, piedzīvojumu un iepriecinājumu vienlaikus. «Mācījos pamatskolā, man bija 15 gadi, pirmoreiz nokļuvu svešā zemē — viena, bez mammas, aukstā februārī... Bet izturēju! Iepazinos ar Jāni Medni, Dāvi Staltu, pastiprināti mācījos valodu pie profesora Tīta Reina Vītso. Tas bija milzu ieguvums. Pēc tam dažus gadus spēlēju klarneti *Nurmorkestōr*».

• *Par diplomdarbu Rīgas Dizaina un mākslas vidusskolā, trauku grupu Jūra, Elīza saņēma teicamu vērtējumu un gada balvu Vidējo profesionālo mācību iestāžu rūpnieciskais dizains 2015.*

Pēdējos gadus Elīza līdzējusi Līvu savienībai, darinot afišas lībiešu svētkiem un Līvu karoga svētkiem. «Nekas liels», viņa pati peticīgi vērtē, «izlīdzu ar to, ko varu». Bet Ieva Ernštreite atzinīgi novērtē gan kvalitatīvo izpildījumu, māksliniecisko ķerīenu, gan atsaucību un vārda turēšanu. «Ir jaunieši, kas it visā uzreiz meklē savu izdevīgumu. Elīzā ir tīrums, gaišums, dabiskums».

Māksla + teātris = scenogrāfija

Tagad Elīza mācās Latvijas Mākslas akadēmijā scenogrāfiju. Tātad izraudzīts atkal cits virziens.

«Jā, apsvēru arī domu mācīties tālāk keramikā», Elīza atceras neseno pagātni, «bet mani ļoti saista arī teātris, darbs uz skatuves. Būdama skolniece, pati esmu dziedājusi, dejojusi, spēlējusi izrādēs. Māksla plus teātris — tā ir scenogrāfija».

Uz 6 vietām cerējuši 22 cilvēki, un tas liek īpaši pavaicāt — ko nozīmē izturēt šādu konkursu? Elīza pirms tā piedzīvoja labu *iesildīšanos* — iepriekšējā nedēļā piedaloties Skolēnu dziesmu un deju svētkos, turklāt divos kolektīvos. Pēc tam uzreiz bez kādas atelpas iestājeksāmeni: gleznošana, zīmēšana, kompozīcija. Visspilgtāk palicis atmiņā uzdevums ma-

ketēt divas durvis — traģiskās un komiskās. Abas gan iznākušas traģikomiskas — vienas tādas, ka atverot redzams, ka aiz tām ir sieņa, otras tādas, kas visu laiku virinās. Pasnie-dzēji palikuši apmierināti, katrā ziņā šīs durvis pavērušas durvis uz studijām.

Nu aiz muguras ir ļoti grūtais pirmais pusgads ar negulētām naktīm un gandarījumu, ka ir izturēts. Elīza ar sajūsmu stāsta par saviem skolotājiem — visu elku Andri Freibergu, kas māca kompozīciju un ar šo kursu arī domā beigt pedagoga darbu, tāpat režisoru Viktoru Jansonu un māksliniekiem Kristianu Brekti un Mārtiņu Kalseri, kostīmu mākslinieci Kristīni Jurjāni. «Mums ļoti paveicies ar pasniedzējiem. Joprojām grūti iedomāties, ka esmu nonākusi tik interesantā, draudzīgā un radošā vietā!» Elīza priecājas.

Pajautāju, vai pašreizējā rīdziniece ar Kolkas saknēm spēj iedomāties, ka reiz kāds kursadarbs scenogrāfijā būtu redzams uz Kolkas tautas nama skatuves? «Jā, kāpēc ne!» Elīza nevilcinoties atbild. «Kolka man ir nozīmīga!» Nu ja, un tas būtu tikai dabiski.

Pievēršot uzmanību gan skatuves iekārtojuma smalkākajām niansēm, gan visām kostīmu krocinām, Elīza kopā ar grupas biedriem tagad bauda priekšrocību apmeklēt ievērojamu iestudējumu ģenerālmēģinājumus. Tā, piemēram, viņa ir redzējusi *Brodski/Barišnikovu* Jaunajā Rīgas teātrī, kas daudziem redzētājiem palicis tikai sapnis. «Jāskatās uz izrādes tēlu kopumā», jau ar profesionālu pieskaņu stāsta topošā scenogrāfe. «Nonākt no maketa līdz skatuvei — tas nav vienkārši, tas ir sarežģīts komandas darbs, sadarbojoties režisoram, scenogrāfa, kostīmu māksliniekam, gaismotājam... Visiem jāiet uz vienu mērķi, tādi ir mani pirmie secinājumi».

Kolka sociālajos tīklos, Rīgā un ... Kolkā

Kur satikties jauniem cilvēkiem no Kolkas, ja dzīve piedāvā iespējas ārpus dzimtā ciema? Protams, tās ir tīmekļa vietnes, lai gan nopietnos mācību posmos tam neatliek laika, tad tas nav pat prātā. Populāra nejaušu sastapšanās vieta Ziemeļkurzemes jauniešiem izrādās ... Rīgas centrs, par ko Elīzai pašai ir izbrīns: «Reizēm pat liekas, ka visa Kolka ir pārcēlusies uz Rīgu!» Bet piektdienas vakaros, kad jaunieši atbrauc uz Kolku, tad turpat pie *Topa* vien aprunājas. Un reizēm var iziet cauri visai Kolkai un nevienu nesatikt. Pēc galvaspilsētas drūzmas tas ir kaut kas pilnīgi cits, atšķirīga realitāte. Jā, īpašas vietas, sava jauniešu klubīņa, kur pasēdēt, kolčiņiem nav. Bet tas gan lielā mērā būtu pašu jauno cilvēku ziņā.

Lai Elīzai tikpat dabiski izdodas īstenot savas ieceres arī turpmāk!

Alnis Auziņš

Foto no E. Sakniņas albuma

Sargāt savu tēvu zemi!

Dundadznieki nav čīkstuļi

Gandrīz gadu Vilnis Šteinblūms vada Dundagas jaunsargus. Ar Šteinblūma kungu tikos Barikāžu piemiņas dienā 20. I — dažas stundas pirms pasākuma un jaunsargu svinīgā zvēresta Dundagas luterāņu baznīcā.

— Vispirms, lūdzu, mazliet iepazīstiniet ar savu dzīves gājumu!

— Bija 1991. gada oktobris, kad pārnācu mājās no padomju armijas, — toreiz ar Mihaila Gorbačova pavēli visi baltieši atgriezās dzimtenē. Pirms armijas biju strādājis kolhoza būvbrigādē. Tās vairs nebija. Uzzināju, ka Latvijas armijai vajag speciālistus — cilvēkus ar militāro pieredzi. Pieteicos robežsardzē. Pēc kursiem Ventspils novada Vārvē kādu laiku dienēju Ventspils ostā.

1996. gadā iestājos Zemessardzē, un 1998. gadā mani uzaicināja profesionālajā dienestā. Biju izlūku nodaļas komandieris, bija arī citas dienesta vietas, vēlāk dienēju nesprāgušās munīcijas neitralizēšanas rotā, tautas valodā — sapieros. Tur nodienēju 6 gadus, līdz 2011. gadā devos izdienas pensijā.

Pašlaik esmu ārrindas zemessargs 46. Zemessardzes kājnieku bataljonā. Pērn man piedāvāja vadīt jaunsargus. No 2015. gada februāra–marta mijas darbojos ar jaunsargiem Dundagā, Vandzenē un Mērsragā.

— Jums sākās jauns dzīves posms?

— Tieši tā, jauns un iepriekš nezināms. Atbraucu, iepazīnos ar novadu vadību, arī ar Dundagas pašvaldības vadītāju Gunāru Laicānu. Vidusskolā sarīkojām prezentāciju.

— Kādi jums šķita jaunieši, pirmoreiz tiekoties? Cik ieinteresēti, cik sagatavoti? Dundagā jaunsargiem ir savas tradīcijas, bet bijuši arī pārrāvumi.

— Pēc pirmās tikšanās interese šķita ļoti liela. Pieteicās vismaz 50 jauniešu. Mani gan uzreiz pabrīdināja, ka visi nepaliks. Tā arī notika.

— Teikšu no savas pieredzes — interešu izglītībā dabiskais atbūris tiešām ir.

— Jā, tā varētu būt. Bet gribu uzsvērt, ka Dundagā jutu spēcīgas jaunsargu saknes — to, ka šeit ar jauniešiem ir strādāts. Tāpēc vēlos pateikt lielu paldies Laimonim Ulmanim un Modrim Geršmanim par ieguldīto darbu. Tam ir nozīme, un man kā stāža ziņā jaunam jaunsargu vadītājam tas bija krietns atspazds. Mantojumā nāca arī zināma materiālā bāze — kaut kas no aprīkojuma, somas, koka ieroči. Ulmanis kā darbmācības skolotājs, kam galdniecība nebija sveša, bija kaut ko darījis lietas labad. To visu tagad var likt lietā. Lieliski, ja nav jāsāk gluži no nulles.

— Tomēr — cik apmierinoša ir materiālā bāze?

— Varētu vēlēties labākas pneimatiskās šautenes. Ideāli, ja jaunsargiem būtu formas tērpi. Kad paredzamas lauka nodarbības, tad piekodu uzvilkt slīktākas drēbes... Jauniešiem arī gribas formastērpus. Tie disciplinē, pamudina. Kad vīru spēlēm viņiem iedevu aizņemtus formas tērpus, to uzreiz varēja pamanīt — cita stāja, muguras pašas no sevis iztaisnojas. Jā, varbūt kāds pat īsti nemāk to lietot, arī tas jāpamāca.

— Uzreiz arī pamanāma jaunsargu piederība.

— Tieši tā. Pagaidām ir tā: es esmu formas tērpā, jaunsargi — kā civilpersonas. Varbūt ar laiku būs. Jābūt pacietīgam. To, tāpat kā cieņu pret vecākiem cilvēkiem, man iemācīja vecāki.

— Cik tagad ir jaunsargu Dundagā?

— Apmēram divdesmit, un galvenokārt tā ir vecākā grupa, līdz 12. klasei. Ceru, ka nākamajā mācību gadā būs papildinājums arī jaunākajai. Aprunājos ar L. Ulmani un sapratu, ka tas viss ir dabiski — jaunieši grib izmēģināt spēkus dažādos virzienos un ar laiku tikai saprot, ko grib, ko ne. Gan jau kādi atkal pieteiksies.

— Pastāstiet mazliet par nodarbībām!

— Tiekamies reizi nedēļā. Ir gan teorētiskas, gan praktiskas nodarbības. Uz teorētiskajām pulcējamies *Lielajā skolā*, uz praktiskajām *Mazajā skolā*. Ejam arī laukā. Līdzko uz-

krita pirmais sniegš, tās es to izmantoju, lai jauniešus *patrenkātu* pa sporta laukumu. Liku arī darboties ar īstajiem ieročiem, izjaukt un salikt. Esmu stāstījis par savu militāro pieredzi, par sapieru vadu, kur dienēju un kur pagāja mani labākie dienesta gadi.

— Kā jūs vērtējat jauniešu fizisko sagatavotību?

— Pats bērnībā atrašanos telpās uztvēru kā sodu. Vienmēr gribēju ārā, skriet, lekt, taisīt bunkurus. Tā bija mana ikdiena. Tagad bērni un jaunieši pārlietu daudz laika velta datoram, internetam. Tas viņus padarījis nevarīgākus, kurlākus.

Arī Dundagas jauniešu fizisko sagatavotību varētu vēlēties labāku, lai gan viņu vidū ir gana labi sportisti. Par vienu lietu es gribu viņus uzteikt. Salīdzinājumā ar citu novadu jauniešiem dundadznieki nečīkst. Ja liek skriet, tad skrien. Protams, es īpaši neauklējos, komanda ir komanda — tā jāpilda. Un jaunieši ir tam gatavi. Zinu, ja prasības paaugstināšu, arī tad viņi centīsies izpildīt. Reizi mēnesī esam iesākuši darboties sporta zālē.

— Kā ir ar tādu ierasti vīrišķīgu nodarbi kā pumpēšanās?

— Tā ir darba kārtībā — pumpēties paredzēts par katru nepiedienīgu vārdu, par to, ja nodarbību laikā košļā košļājamo gumiju, iezvanās telefons, pārkāpj savstarpējo attiecību normas, ir aizmirsuši pierakstu blociņu vai rakstāmo. Mēs sākumā to visu norunājām, bet paši jaunieši nosprieda, cik reižu par tādu vai citu pārkāpumu jāpumpējas. Ja skaits mani neapmierinātu, tad es liktu vairāk. Ir arī paredzēta skriešana pa laukumu.

— Vai jaunsargi ir simtprocentīgi puišu vienība?

— Nē, dundadzniekiem vecākajā grupā ir arī viena meitene.

• Šaušanas sacensībās 2015. gada maijā Dundagas jaunsargi bija labākie.

Foto no V. Šteinblūma albuma

— Vai piedalāties kopīgos pasākumos, sacensībās, piemēram, bijušā rajona mērogā?

— Jā. Nesen apmeklējām nacionālo partizānu cīņu vietā Rendas un Kabiles apkaimē — es ar savu vienību jaunsargiem un mani kolēģi ar saviem jaunsargiem. Bijuši vēl vairāki izbraucieni kopā ar citām vienībām. Esam piedalījušies vīru spēlēs Talsos. Pērn maijā Dundagas jaunsargi ieguva ceļojošo kausu šaušanā. Viņi bija labākie starp bijušā Talsu rajona jaunsargu vienībām. Pirms tam krietni patrenējāmies, šāvām ar pneimatis-kajām šautenēm pie *Mazās skolas*. Pēdējā nodarbībā veiksmīgi atsijājām piecnieku, kas aizbrauca uz sacensībām un uzvarēja.

— Ko dod līdzdalība jaunsargos?

— Reizēm iedomājos — kaut jaunieši sa-

prastu, kaut es mācētu izstāstīt, ko šīs zināšanas dos nākotnē, kā tās noderēs! Pats to esmu pieredzējis, bet to saprot tikai pēc laika.

— Kas ir galvenais ieguvums — fiziskā sagatavotība, patriotiskā audzināšana, vēsture?

— Jā, tas viss. Ieguvums ir daudzveidīgs, ne jau tikai skriešana, soļošana, iemaņas rīkoties ar ieročiem. Arī tādas šķietami vienkāršas sadzīviskas prasmes kā māka iekurt ugunsgrūdu, sasiet dažādus mezglus.

— Kāds ir jūsu viedoklis par obligāto valsts militāro dienestu? Vai mums to vajag vai ne? Lietuvieši mums ir priekšā...

— Protams, ka vajag! Es pat nesaprotu, kā tas var būt, ka mūsu kaimiņi ir priekšā! Kā vispār var domāt, ka nevajag? Pateikt «nē» obligātajam dienestam armijā — tas pat būtu vērtējams kā noziegums pret valsti un tautu. Vai nav dīvaini, ka igauņiem un lietuviešiem tas ir izdevīgi, bet mums ne, no kurienes var sagrābstīt tādas muļķības. Akli ir paļauties tikai uz Zemessardzi un profesionālo dienestu. Ir jāveido jauna militāri izskolota paau-dze, kas grūtā brīdī būtu mobilizējama.

• Barikāžu atceres pasākumā Dundagas luterāņu baznīcā Vilnis Šteinblūms pasniedz jaunsargiem apliecības.

Visvalža Biezbārža foto

— Lāčplēša diena, Barikāžu atceres sarīkojums — tās ir reizes, kad jaunsargus redz arī plašāka sabiedrība. Mēs tiekamies stundu pirms pasākuma, kurā jaunsargi dos svinīgo zvērestu.

— Jā, vispirms to izmēģināsim. Es jau pie-minēju pēctecību — piecpadsmit Dundagas jaunsargu vidū divi ir no tiem, kas darbojušies jau Laimoņa Ulmaņa laikā. Tagad viņi visi saņem jaunās apliecības un kļūst par pilntiesīgiem jaunsargiem.

Alnis Auziņš

Dinsbergam 200

26. II – 30. IV Latvijas Nacionālajā bibliotēkā atvērta rakstnieka Ernesta Dinsberga divsimtgadei veltīta izstāde. 2. II notika Latvijas Universitātes (LU) Humanitāro zinātņu fakultātes rīkota konference *Latviešu literatūras vēsture. Ernestam Dinsbergam — 200*.

Profesori Ojārs Lāms, Ieva Kalniņa un Dr. philol. Pauls Daija pievērsās rakstnieka lomai latviešu literatūras vēsturē, prof. Māra Grudule analizēja rakstnieka darbu *Metrika* (1890), prof. Ausma Cimdiņa — *Rīga jeb ziņģe par Rīgu un tās dzīvi* (1865, 1975). Prof. Viesturs Vecgrāvis referātā pievērsās Jāņa Poruka darbam *Ernsts Dünsbergis. Autobiogrāfija ar ģimetni un ievadu* (1904). Kubalu skolas – muzeja vadītājs Ivars Abajs ar Dinsberga atziņu piemēriem un trimdas laika notikumiem ilustrēja Skolotāja garīgo drosmi un domas patstāvību. Izloksnes piemērus Dinsberga darbos aplūkoja LU Latviešu valodas institūta vadošā pētniece Brigita Bušmane. Ar rakstnieka biogrāfiju un viņa fondu Rakstniecības un mūzikas muzejā iepazīstināja muzeja kolekciju kuratore Ilona Miežite.

Ivars Abajs

Lauzīsim galvas dotajā virzienā!

Par Kolkas ūdeni un Kolkas ūdeni

22. I Dundagā, *Līkajā muižā*, avīzes redaktora Aļņa Auziņa aicināti, pulcējās deputāti Gunta Abaja, Guntis Pirvits, Ansis Roderts, Aldons Zumbergs, SIA *Kolkas ūdens* valdes loceklis Aigars Kehers, Kolkas pagasta pārvaldes vadītājs Aldis Pinkens un domes priekšsēdētājs Gunārs Laicāns (piesteidzās sarunas beigās), lai izteiktos par samilzušajam ūdens likstām Kolkas ciemā. Darba dēļ netika Kolkas ciema valdes vadītājs Aldis Tindenovkis. Viņu lūdzu atbildēt neklātienē. 29. I ūdens tēmai bija veltīta sapulce Kolkas tautas namā (sk. 7. lpp.).

Aldons Zumbergs (A. Z.): — Vispirms jāie-skatās vēsturē. Kamēr Latvijā nebija ieviesti ūdenssaimniecības projekti, visas infrastruktūras bija gana lētas, un tas maz ietekmēja pakalpojuma pašizmaksu. Līdzko šis process kļuva nevadāms, tā Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija, tā saucamais regulators, atteicās no regulēšanas. Pašvaldībai ir svira, ar ko ietekmēt — tie ir pašvaldības uzņēmumi un pašvaldības iedzīvotāji un budžets. Kolkas ūdensapgādes pakalpojuma pašizmaksa ir ļoti augsta, ko nosaka lielie ieguldījumi, kas saistās ar īpašu ūdens attīrīšanas tehnoloģiju.

Kolkā ir paredzēts paaugstināt maksu par ūdeni 2,5 reizes. Iedzīvotājiem tas ir šoks, lai gan pati summa nav īpaši liela. Man pašam akā ūdens nav, tas jāved klāt, jāmaksā par transportu, parēķināju, ka man kubikmetrs ūdens nedēļā izmaksā 10 €.

Ko darīt? Pašvaldība ir vienīgā, kas var regulēt un kas var saprātīgā apmērā dotēt to daļu, kas saistās ar ūdens attīrīšanu, ar membrāna filtru uzturēšanu un darbināšanu, lai maksas pieaugums nebūtu tik krass.

Aldis Pinkens (A. P.): — Plānotais tarifa pieaugums ir 3,5 reizes. Es esmu sagatavojis «Trīs D prezentāciju» — trīs pudelītes ar Kolkas ūdeni: ņemts aiz filtra un vēl nav ieplūdis caurulēs; aiz filtra, bet kas plūdis pa caurulēm un ko dabū iedzīvotājs no krāna; un neattīrīts, nefiltrēts, ko par 0,59 € **ar PVN** saņem *Līcis-93*. Kurš, jūsprāt, ir labāks?

Alnis Auziņš (A. A.): — Filtrētais, bet caur vadiem neplūdušais, pēc skata ir labs. (Mēs to arī nogaršojam — šķiet, nekādas vainas. *Red.*)

A. P.: — Pēc skata, jā. Domāju, ja kolcinieki dabūtu pa krānu šādu ūdeni, viņi tomēr turpinātu pirkt veikala ūdeni, jo uzskata, ka attīrītajam ūdenim ir ķīmiski piemaisījumi. Tā gan nav — filtrējot ūdenim nekas sliktas ne-notiek, jo to attīra mehāniski. Nav šaubu, ja šāds ūdens Kolkā būtu (gaišais, uzreiz pēc filtra), tad pamazām to sāktu lietot pārtikā.

Guntis Pirvits (G. P.): — Kāpēc tik sliktas ūdens tek pa krānu? Kas rada šo problēmu?

A. A.: — Tas, ka starp filtru un patērētāju ir veci cauruļvadi.

A. P.: — Jā. Šādi izskatās caurules, ko Aigars Kehers man uzdāvināja. Tās ir ļoti netīras. (Rāda caurules gabalu — tas ir drausmīgs. *Red.*)

Gunta Abaja (G. A.): — 2000. gadā bija izpētes projekts, kas aptvēra Dundagu un piekrastes ciemus. Tad analizēja arī dzeramā ūdens dabīgos resursus un to īpašības, apsekoja esošās sistēmas. Toreiz izskanēja skarba atziņa: Kolkā nav normālu dzeramā ūdens resursu. Ja mēģinātu tā attīrīt ūdeni, lai tas tuvotos ES normām, tad tas būtu visdārgākais Latvijā. Vēl pēc vairākiem gadiem notika seminārs par membrānu tehnoloģiju, ko pārbaudīja arī Dundagā. Atzinums: šī tehnoloģija ūdeni padara aktīvu. No ūdens kaut kas ir nodalīts nost, un ūdens pēc tam cenšas sev kaut ko piesaistīt atpakaļ. Ja ar membrānu tehnoloģiju attīrītu ūdeni laiž caur vecām caurulēm, tad būtībā tas attīra caurules. To mēs redzam Kolkā, tāds ūdens tek pa krānu — piesaistījis sārņus. Jau toreiz bija ieteikums mainīt visu cauruļvadu tīklu.

Manai ģimenei arī ir māja Kolkā. Mēs nomainījām mājas pievadu, kas arī bija aizaudzis, līdz pat centrālajam tīklam. Pēc nomaiņas ūdens kļuva mazliet labāks.

Ir divi galvenie jautājumi: meklēt, kādas ir iespējas nomainīt maģistrālos tīklus, un tarifu pieaugums.

Arī mums Kubalu skolas akā trūkst ūdens

līdzīgi kā Aldonom. Paši vedam to no Dundagas vai Šlīteres avota, nevis pieprasām visu nodrošināt pašvaldībai. Domājot par Kolkas attīstības ieguldījumiem šajā gadā, jāizsver — varbūt tās nav ietves, bet priekšroka jādod maģistrālo tīklu nomainīšanai. (Tā arī deputāti lēma 28. I sēdē. *Red.*)

A. A.: — Es saprotu, ka paredzamā nākotnē šim nolūkam nav pieejams ES finansējums.

A. P.: — Tai ziņā ir bēdīgi. Bet es gribu pabeigt savu domu. Ja neceltu tarifu, tad kolcinieki būtu ar mieru saņemt tādu ūdeni, kāds tas ir, tas ir, sliktu. Bet tad, kad pasaka — turpmāk jums šis sliktais ūdens maksās 3,5 reizes vairāk, kvalitātei nemainoties, tas vairs nav normāli. Kāpēc jāpērk pēc dārgas tehnoloģijas saražots produkts, kas ir ļoti sliktis? Tāpēc kolcinieki uzskata: mums nevar jāgu tādu ūdeni, ja to attīra par tādu cenu. Kāpēc attīrīt? Dodiet neattīrītu ūdeni, to izmantos saimnieciskām vajadzībām.

• Alda Pinkena «3D prezentācija»: uzreiz aiz filtra, no krāna un neattīrīts.

Diānas Siliņas foto

G. P.: — Muļķīgi jau ir. Ieguldām milzu naudu, lai iedzīvotāji saņemtu šādu (sliktu) ūdeni.

G. A.: — Es gan negribētu neattīrītu ūdeni — lai mums atkal aizaugtu caurules, ko nomainījām? Un ūdens Kolkā ir mīkstāks. Es to zinu, jo mums Dundagā ūdens akā nav, es vedu uz Kolku mazgāt veļu. Kādreiz, kad Kolkā nebija attīrīts ūdens, balto veļu nevarēja mazgāt. Tagad var, un pulveri es tur lietoju uz pusi mazāk.

A. P.: — Tas būtu tehnisks brīnums, ja, nomainot 10 metrus cauruļu, tā mainītos kvalitāte. Ūdens, ko jums atvedu, ir ņemts no pagastmājas, kas atrodas 100 metrus no *Strautiem*.

G. A.: — Iespējams, jo mūsu māja atrodas tuvāk ūdenstornim.

A. Z.: — Es gribētu mazliet par citu. Pajautāsim sev: kāpēc pastāv monitorings ūdens kvalitātei? Lai konstatētu, vai šādu ūdeni vispār esam tiesīgi dot patērētājiem. Ja pieņemam Kolkas iedzīvotāju domu, ko šodien saka Aldis, tad parakstām spriedumu: likvidējam uzņēmumu *Kolkas ūdens* un Kolku kā ciemu. Ko darīs iedzīvotāji, ja vairs nebūs centralizēta ūdensvada? Cits piedāvājums tur neradīsies. Tāpēc vienīgais ceļš ir investēt uzņēmumā un stāvokli pamazām uzlabot. Diemžēl mēs savulaik bijām tādā kā eiforijā: būs projekts, viss būs kārtībā, un par Kolkas ūdeni vairs nedomājam. Jāatzīst, ka domei

par to bija jādomā. Ko tagad piedāvāt? Pirmkārt, mums jāuztur stiprs uzņēmums. Bet tas nebūs stiprs, ja liekam uzņēmumam dotēt iedzīvotājus. Pērn uzņēmums ir dotējis iedzīvotājus vismaz par 30 000 €. Bet kur tad uzņēmums ņems naudu? Uzņēmumam vēl jāmaksā kredīts par tiem pašiem piecūkotiem ūdensvadiem, ko pārņēma no likvidētā uzņēmuma *Baltijas zivs*.

Tāpēc ir divi ceļi. Pirmais, mēs ļaujam uzņēmumam normāli pelnīt. Minimālā peļņa ir obligāti jāsaņem. Tas ļautu sākt regulēt normālu ūdens padevi saistībā ar patēriņu atbilstoši samaksai, arī uzstādot skaitītājus. Otrais — sākt nomainīt vecos cauruļvadus. Pamazām jādomā, kā varētu izslēgt ūdenstorni, uzstādot spiedkatlu. Kā tagad ir? Ūdeni aizdzen cauri visam ciemam, paceļ tornī, un tad ūdens atkal nāk atpakaļ. Uzstādot spiedkatlu blakus pacelšanas vietai, piegādājot blakus mājām, izmaksas samazinātos, turklāt katrs metrs, ko samazinātu tīklā, samazinātu arī piesārņojuma daudzumu.

Uzņēmumam jāļauj operēt ar finanšu līdzekļiem, ko mēs esam lieguši un ko grib liegt arī iedzīvotāji. Pašvaldība nevar īpaši daudz dotēt, jo citādi nebūs naudas, ko ieguldīt attīstībai. Un attīstībai mēs tomēr esam atvēlējuši, uzstādot to pašu filtru, pārņemot Kolkas ciema ūdenssaimniecību, tāpat novads investēja ūdenstorni, pērn ieguldījām pamatkapitāla palielināšanā, paredzot steidzamu darbu finansēšanu. Tāpēc arī iedzīvotājiem ir jāpiedalās.

Nedrīkst ūdeni neattīrīt! Tad ciems ir norakstāms.

Paskaidrojums

Kopš 2010. gada dzeramo ūdeni Kolkā attīra ar membrānu tehnoloģijas palīdzību. Precīzāk, tā ir apgrieztā jeb reversā osmoze — ūdeni no piemaisījumiem, arī baktērijām un vīrusiem, attīra, «izspiežot» ūdeni caur puscaurlaidīgu membrānu, vienā membrānas pusē atstājot piemaisījumus, bet otrā — pilnīgi attīrītu ūdeni. Attīrīšanas iekārtu par aptuveni 87 000 latu iegādājās Dundagas novada pašvaldība, izmantojot naudu, ko saņēma Kolkas pagasts, iekļaujoties Dundagas novadā.

Attīrītais ūdens, plūstot cauri vecajiem, ļoti netīrajiem cauruļvadiem, piesaista to piesārņojumu un atkal kļūst nelietoājams — patērētājam pa krānu tek brūns šķidrums. Tehniskais risinājums ir viens: jānomaina vecie cauruļvadi. Tās ir lielas izmaksas, un iegūt Eiropas Savienības (ES) finansējumu šim nolūkam visdrīzāk nevar. Atliek vai nu pierādīt stāvokļa nopietnību Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā (VARAM), lūdzot finansiālu atbalstu, vai arī pašvaldībai sākt budžetā paredzēt nopietnas summas šim lielajam un neatliekamajam darbam, kas diemžēl ir stipri iekāvēts.

Kolcinieku sašutumu izraisīja jaunais tarifa plāns, kas paredz, ka no 1. III tarifu ūdensapgādei būs 2,24 €/m³ **bez PVN** (vecais tarifs — 0,64 €/m³). Tātad pieaugums par 250%, kas, kā skaidro uzņēmums *Kolkas ūdens*, saistās ar to, ka esošais tarifs ne tuvu nesedz ūdens ražošanas pašizmaksu. Lai uzņēmums varētu turpmāk darboties, tarifā beidzot jāiekļauj visas reālās izmaksas. Tas nozīmē, ka turpmāk paredzēta ļoti dārga maksa par produktu, ko nevar patērēt. Proti, dzeramais ūdens nav dzerams, ko apliecina arī ūdens analīzes, — pēc vairākiem parametriem tas neatbilst normai, ieskatot duļķainību, dzelzs un amonija jonu saturu.

dzums ir samazinājies — bija ap 20 000 m³ gadā, tagad ir ap 17 000 m³.

Daudzdzīvokļu māju iedzīvotāji tagad *Kolkas ūdenim* iesniedz pretenzijas par dārgo ūdeni. No 18 dzīvokļiem trīs ir tādi, kas vispār nemaksā, bet arī nemaksātāji teic, ka ūdens ir sliktis! Un vēl — ieraksta teikumu, ka iedzīvotājiem nebūtu jāmaksā par to, ka ūdeni izmanto viņu mājas katlumā! Bet viņi par to arī nav maksājuši! Pirms tā māja raksta, viņiem vispirms vajadzētu norāt tos trīs nemaksātājus.

Ja ūdens daudzums vēl samazinātos, tad mums nevajadzētu lielo iekārtu. Lielo iekārtu lika, domājot par *Līci-93*. Ja paliekam tikai uz iedzīvotājiem, teiksim, 17 000 m³ attīrītā ūdens gadā vai pat 15 000 m³, tad vajadzētu daudz mazāku iekārtu.

A. Z.: — Un tās uzturēšanas izmaksas arī būtu mazākas.

G. A.: — Bet šī attīrīšanas iekārta jau arī laikam ir nokalpojusi.

A. K.: — Tā ir. Kalpošanas laiks ir septiņi gadi, pašlaik iet sestais.

G. A.: — Un par iekšējiem tīkliem ir atbildīgi privātmāju un daudzdzīvokļu māju iemītnieki.

G. P.: — Tieši tā.

G. A.: — Arī iekšējam tīklam ir liela nozīme ūdens kvalitātē.

A. Z.: — Uzstādot ūdens skaitītājus, līdzīgi kā to dara *Latvenergo*, mēs redzētu patieso vajadzību pēc ūdens pakalpojumiem. Bet bez filtra neiztikt! Toreiz, kad izraudzījāmies filtru, bija krīze, bija ierobežots finansējums. Kas bija lētāks, to ņēma, citu variantu nebija. Trūkumus esam apzinājuši, mēs zināsim, kādu filtru pasūtīt.

A. K.: — Pašlaik pilnīgi bez torņa iztikt nevaram. Ja tā nebūs, tad vajadzēs rezervuāru, jo rezervi jābūt, piemēram, ūdensvada plīsuma gadījumā.

A. P.: — Uz iedzīvotāju pleciem gulstas tas, ka ir iegādāta dārga, pārāk liela iekārta, visa šī aprobācija. Tā eksperimentēt nedrīkstētu. Izrādās, ka iekārtas kalpošanas laiks arī tūlīt beigsies, bet iedzīvotājiem par to jāmaksā. Nedomāju, ka tas ir pareizi. Es nebiju šīs iekārtas fans, bet atbalstīju, kad to uzlika, jo

neņemos apgalvot.

A. K.: — Kad Visvaldis Radelis bija izpilddiriģents, tad runājām, ka jāpieaicina speciālists no malas.

G. P.: — Jā, bet ir jau vesela gūzma jautājumu, kur mēs paši saprotam, kas ir darāms.

A. R.: — Mēs esam mazliet ielauzījušies, vismaz politiskā ziņā redzam dažus soļus uz

Aldis Pinkens: «Ja pašvaldība Kolkas ūdenī iegulda naudu, vai to nevar izlietot tā, lai pirmām kārtām sāktu strauji nomainīt cauruļvadus? Skaidrs, ka to neizdarīs ar kāda projekta palīdzību un uzreiz visu».

priekšu, ko darīt. Žēl, ka nav klāt priekšsēdētāja. Ir jāauzicina speciālists un jāuzzina, cik šāds pakalpojums maksā.

A. P.: — Bet ko iesākt praktiski?

G. A.: — Aigars zina vairāk. Mēs neviens neesam inženieri.

A. P.: — Bet jūs esat šī uzņēmuma īpašnieki.

G. A.: — Mēs neviens neslēdzam līgumu.

A. P.: — Uzņēmumam pašlaik nav vadītāja. Kura vaina tā ir?

G. P.: — Tā jau arī gluži nevar. Iedomāsimies, būs vēlēšanas, ievēlēs tādus, kas vispār nekā nesaprot. Mēs vismaz kaut cik esam sapratuši, par ko ir runa. Tā jau nevar, kā tu saki. Ūdens tomēr maksā tik, cik maksā. Nevar jau visu pašvaldības budžetu ielikt vienā

Kolkas ūdenī. Piekrītu, ka prece, ko saņem iedzīvotāji, nav laba. Bet pašizmaksa ir pašizmaksa.

A. P.: — Es cerēju, ka tu atbildēsi uz jautājumu: kurš vainīgs? Vai arī: kurš organizēs procesu?

A. A.: — Turpinās tas, kurš pašlaik nāk pa durvīm (ienāk Gunārs Laicāns).

G. L.: — Tas jāturpina tikai domes priekšsēdētājam, jo viņš ir kapitāldaļu turētājs. Viņam ir pilnīga atbildība. Man ir arī konkrēts plāns. Pirmais punkts ir nodzēst ugunsgrēku. (Dotējot daļu attīrīšanas izmaksu, mazināt tarifa pieaugumu iedzīvotājiem. *Red.*) Otrais, uzņēmumā jābūt valdes loceklim. Trešais, janvāra beigās būs zināmi audita rezultāti. Esam jau vienojušies ar firmas L4 speciālistiem, kas apsoltījušies piedalīties kā eksperti. Tas būs ārpakalpojums.

A. Z.: — Viņi kā neoficiāli konsultanti jau piedalījušies Dundagā ūdenssaimniecības jautājumos. Tas ir kompetentākais uzņēmums par šiem jautājumiem. Tad iegūsim stratēģisko plānu un varēsim saplānot darbus.

A. P.: — Vai jūs domājat, ka vajag stratēģiju, lai saprastu, ka jāmaina cauruļvadi?

G. L.: — VARAM varētu arī iegūt finansējumu, bet tur man pateica, ka mums vispirms jāizdara divi mājas darbi: jāapstiprina jaunais tarifs un jāuzraksta, kādi konkrēti darbi par kādu naudu jāizdara, — šis ir pirmais posms, tam vajag tik daudz naudas, šis ir otrais posms, tam vajag tādu finansējumu.

A. K.: — Firmas L4 speciālistus vajag, jo mēs jau nezinām, kā ūdensvads ir vilkts.

G. A.: — Cik ātri L4 var piesaistīt? No ES fondiem naudas nebūs, varbūt tie varētu būt VARAM fondi.

A. P.: — 28. I jāpieņem budžets, vai tajā Kolkas ūdenim būs atvēlēta nauda?

G. L.: — Prioritāte tiešām ir budžets. Jāatrisina valdes locekļa jautājums. Jāsaņem audita vērtējums.

A. Z.: — Visiem jāsaprot, ka lētāks ūdens nekļūs, tieši otrādi.

A. P.: — Jums vispirms jārada sapratne pa-

Aldons Zumbergs: «Pirmkārt, mums jāļauj uzņēmumam normāli pelnīt. Otrkārt, jāsāk nomainīt vecie cauruļvadi.

Ja mēs neapstiprinātu tarifu, tad būtu čiks ūdenssaimniecībai un beigas visam Kolkas ciemam».

šiem sev, ka tas nav normāli, un pēc tam tas jāskaidro iedzīvotājiem.

G. A.: — Ja runāsim ar VARAM, tad lielais tarifs ir papildu arguments, ka mums vajag finansiālu palīdzību.

A. Z.: — Jā, lielais tarifs salīdzinājumā ar kvalitāti, tas ir arguments.

A. P.: — Diemžēl tas atvirzās kaut kad nākotnē. Protams, tajā virzienā ir jāstrādā, bet neviens nevar pateikt rezultātu. Bet tūlīt būs klāt 1. marts.

A. Z.: — Vislielākā kļūda ir tā, ka mēs, deputāti, šo pirmo martu neieplānojam jau pirms gada. Es to tagad kritizēju: jau pērn vajadzēja apstiprināt jauno tarifu.

A. P.: — Tad visdrīzāk jau pagājušogad par

griezumos, tur tu esi meistars. Arī pati esmu bijusi vairākos, kur tu sadarbojies ar Latvijas lauku forumu (LLF).

— Jā, es darbojos arī LLF padomē. Tur ir fantastiski cilvēki, kas mīl Latvijas laukus un pārzina šo jomu. Tas prasa daudz laika, bet dod pašai pārliecību un labāku sapratni.

— Zinu, ka rīkoto semināru skaits ir ļoti liels.

— No 2014. gada pāri par 30. Tas palīdzēja saprast, kādā virzienā strādāt. Man patīk šāds radoši analītisks darbs.

— Cik Latvijā ir šādu partnerību, kas saņem Eiropas finansējumu savu ideju īstenošanai? Un cik Kurzemē šādu koordinatoru ir?

— Partnerības ir 35. Koordinatori vēl ir Kuldīgai, Liepājai, Saldum un Kandavai. Mēs savā starpā labi sadarbojamies.

— Tagad (saruna notika 1. II. Red.) tev priekšā ir nopietna aizstāvēšana. Kas tas ir?

— Ir sagatavota un iesniegta vērtēšanai un apstiprināšanai Zemkopības ministrijas speciālā izveidotā komisijā mūsu biedrības *Sabiedrības virzītas vietējās attīstības stratēģija 2015.–2020. gadam*. Dokumenti, ko kopā esam rakstījuši, 4. II ir jāaizstāv 21 cilvēka komisijai, kurā ir visu ministriju un arī sabiedrisko organizāciju pārstāvji (sk. blakus tekstu *Svaiga ziņa*). Viņi ir īsi jāiepazīstina, kā grasāmie izlietot finansējumu, kādiem projektiem. Gandrīz kā valsts eksāmens!

— Kā tu pirms tā jūties?

— Mazliet satraukta. Viens ir uzrakstīt, otrs ir publiski un kodolīgi 20 minūtēs pateikt to, kas izklāstīts uz 100 lappusēm. Pašai jābūt pārliecinātai, ka tas ir pats labākais. Jūtos apmēram tāpat kā savulaik augstskolā pirms diplomdarba aizstāvēšanas.

— Vai ir kas tāds, par ko tev savā darbā visu laiku jābūt nomodā, uzmanīgam?

— Es daru sabiedrisku un publisku darbu. Jābūt godīgam, arī savās domās. Nedrīkst būt savtīgas ieinteresētības. Nedrīkst arī kāda projekta īstenošanai palīdzēt par daudz, uzņemties atbildību viņa vietā. Tas var bremzēt turpmāko attīstību. Un vēl. Smalki jājūt un ar kritērijiem jāpamato, lai ES finansējums, kas ir šai teritorijai, nonāktu tur, kur tas dod vislielāko atdevi gan pašiem darītājiem, gan apkārtnējiem. Es cenšos to izjust.

— Un ko tu negribi no aizgājušā ņaņemt līdzī?

22.07.2009. domes sēdē noteica, ka no 01.07.2009. visas kapitāla daļas kapitālsabiedrībās SIA *Ziemeļkurzeme*, Kolkas ūdens un Kolkasrags pieder novada pašvaldībai, kā arī kapitāldaļu turētāja pilnvarotos pārstāvjus: «3.1. SIA *Ziemeļkurzeme* Gunti Kārklevalku; 3.2. SIA *Kolkas ūdens* Aldi Pinkenu».

to būtu sākuši runāt.

A. Z.: — Ja mēs tagad to vēlreiz atliktu, neapstiprinātu tarifu, tad mēs būtu pagalam. Nāks vēlēšanas, citi deputāti, kamēr viņi iedziļināsies... Tad gan būs čiks ūdenssaimniecībai un beigas visam Kolkas ciemam.

Kolkas ciema valdes vadītāja Alda Tindenovska piebilde

2014. gada janvāra ārkārtas sēdē deputāti (A. Grīvāne, G. Laicāns, G. Abaja. U Sila, S. Šnikvalde, G. Pirvits, L. Pavlovska) vienbalsīgi nobalsoja, ka SIA *Kolkas ūdens* jādotē, uzskatot, ka tarifs 22,1 Ls/m³ «būtu pārāk augsts, šāda cena būtiski skartu Kolkas ciema iedzīvotājus — pārāk liela daļa no to ienākumiem tiktu tērēta ūdensapgādes pakalpojuma apmaksai». Kas gan divos gados ir mainījies? Un kāpēc 2 gadus šos jautājumus nerisināja?

Ja gala produkts neatbilst noteiktai kvalitātei, nav iemesla celt tarifu. Būtu jādomā, kā pašizmaksu mazināt un kā panākt kvalitatīvu produktu. Kur Latvijā vēl ir tik dārgs ūdens?

Un tagad jau laikus komitejās būtu vajadzējis spriest par jauno tarifu projektu! Ja arī ir runāts par šo tēmu, tad rīcības nav. Vajag atbildīgos, terminus un rīcību!

Uz sarunu aicināja un apkopoja Alnis Auziņš

Pie mums, uz zemēm

Būt par atbalstu

29. I notika biedrības *Ziemeļkurzemes biznesa asociācija* kopsapulce. Biedrība apvieno Ventspils, Dundagas, Talsu novadu 17 pagastus un 2 pilsētas — Pilteni un Ventspili — labu ideju īstenošanai, lai celtu mūsu kopējo labklājību. Vienlaikus tā ir arī viena no Latvijas partnerībām, kam uzticēti Eiropas struktūrfondu līdzekļi.

Kopsapulce — ļoti pārdomāta ar 2015. gada darba analīzi, jaunu biedru uzņemšanu, valdes sastāva maiņu, jaunā darba cēliena Partnerības stratēģiju un rīcības plānu un citiem jautājumiem, kas skar šīs biedrības 55 biedrus — uzņēmējus, biedrības, pašvaldības.

Visu šo darbu biedrībā *Ziemeļkurzemes biznesa asociācija* (ZBA) koordinē Gunta Abaja. Daudz dažādu nopietnu, atbildīgu un sarežģītu ikdienā veicamu uzdevumu Guntas pāraudzībā. Par savas vietas apziņu tad arī šī saruna.

— Ko nozīmē koordinēt šādu organizāciju?

— Pirmkārt, tas ir darbs, nenormēts laiks, bet reizē arī stingri rāmji ar pārskatiem un finansēm. Nedrīkstu strādāt vairāk par 40 stundām nedēļā, bet nav pateikts, cik sākt un cik beigot. Būtbū tas ir attālinātais darbs. Jā, Dundagas pilī man ir birojs, tur ir papīru kalni, uz mājām nesu tikai dažas ma-pītes.

Naudas devēji un arī darbības kontrolētāji ir mūsu biedri, bet mūsu biedrība ir partnerība jeb vietējās rīcības grupa — tāda biedrība, kas dabūjusi tiesības īstenot Eiropas Savienības (ES) fondu naudu, ko savukārt pārrauga Zemkopības ministrijas Lauksaimniecības atbalsta dienests.

Visa mūsu darbība pakļaujas nopietnai kontrolei. Mēs neesam ierēdņi, bet mums līdzīgi viņiem jāievēro stingri savas darbības ietvari. Tātad attālināts darbs ar brīvu režīmu un stingriem rāmjiem.

— Daļu budžeta naudas tu iztērē degvielai, braucot pie partneriem.

— Man ir jāuzrauga īstenotie projekti. Ja kādam ir problēmas, tad jābrauc, bieži vien to redz tikai uz vietas. Citreiz jārosina kādas aktivitātes. Jāierauga, kad cilvēks spēj īstenot savu ideju, bet baidās. Tad jāiedrošina.

— Kur tu pati brauc, kad tevi vajag uzmundrināt?

— Ar partnerību un LEADER projektiem es strādāju ilgi, un ir jau vecbiedri, ar kuriem sen esam kopā. Tas ir lielākais spēka avots. Lielum lielai daļai cilvēku ir iedvesmas brīži un ir kritumi. Kad tu esi lejā, tad vajag no cita iedvesmoties. Tas ir dabiski.

Man ir liels prieks par veiksmīgiem projektiem Kolkā un Dundagā! Īstas pērles ir mūsu mazās vietējās kopienas Ancē, Tiņģerē, Puzē. Brīnišķīgi cilvēki, kas nelielās ar to, ko dara, bet paveic apkārtnējiem neizprotami daudz. Un ne tikai mūsu pusē, arī pie Jelgavas Ozolniekos, arī Liepājas apkaimē, kur paviesojāmies pērn. Cilvēki ar idejām, jauns vai vecs, tam nav nozīmes.

— Kas pērn tev devis spēku?

— Kopsapulcē jau teicu: pērn mūsu LEADER projekts Latvijas mērogā ieguva galveno balvu. Prieks par diviem jauniem cilvēkiem no Ances pagasta — Reini un Loretu Pižikiem no SIA *Daba laba*. Nebūt ne tik viegli viņiem gāja! Apņēmība, neatlaidība un gri-basspēks ir panākumu pamatā.

Nesen bija brīnišķīga balle Tiņģeres pilī, tāda notiek jau vairākus gadus. Tiņģernieki janvāra beigās viesojās Dundagā ar teātra izrādi. Ar teātra spēli ir aizrāvušies arī Usmā. Projektā ieguvuši piekabi, viņiem tagad ir, kur ielikt dekorācijas, dodoties izbraukumos. Abi pagasti ir ar nelielu iedzīvotāju skaitu, un prieks ir par viņu radošām izpausmēm, īstenojot ne tikai ES finansētos projektus.

Savas vietas mīlestību un arī pleca sajūtu vajag visur. Protams, vieglāk ir ar vecbiedriem, ar jaunpienācējiem jāstrādā vairāk. Tagad mums piepulcējušies arī Ventspils pilsēta un viss Ventspils novads. Tātad attā-lums pieaug!

— Rīkot seminārus un analizēt visādos

Dundagas seriāls

Ak, skaistā jaunība!

Kad bija iznācis pērnā decembra *Dundadznieks*, kurā sākām publicēt rakstu par Dundagas patērētāju biedrību padomju laikos, uz redakciju piezvanīja Dzidra Matisone, kundze cienījamos gados, ar 45 gadu ilgu darba stāžu tirdzniecībā, no tiem 24 pavadīti Dundagas patērētāju biedrībā. Viņas stāstījums būtiski papildina jau uzrakstīto, par to esam Dzidras kundzei pateicīgi. Tieši viņas garā mūža un dažādos laikos piedzīvotā dēļ raksts būs ne tikai par Dundagas patērētāju biedrību vien.

Neizdevusies bēgšana

Mana mamma Milda Jānberga cēlusies no Vaides, bet tēvs Jānis Kaminskis — no Ventspils. Tēvs strādāja par telefonistu. Kad viņu paaugstināja amatā, atsūtīja uz Dundagu par telefona montieri. Tad vecāki nopirka *Iesalnieku* mājas, kurās esmu nodzīvojusi visu mūžu.

1943. gadā beidzu 7. klasi *Baltajā skolā*. Tas bija pēdējais izlaidums šajā skolā. Pēc tam Talsos kārtoju vidusskolas eksāmenus, noliuku labi, bet neizturēju konkursu. Tad nokārtoju 4 eksāmenus — visus uz četriemniekiem un pieciniekiem Ventspils komercskolā, taču ne dienu tajā nenomācījies, jo tēvs gribēja doties uz Zviedriju.

Trīs reizes kāpām laivā, lai dotos pāri jūrai. Izbraucām no Vaides, tur bija mana vectēva māja. Lielās vētras dēļ pie Lūžņām dabūjām atgriezties. Paši braucām krastā, jo sapratām, ka tādā laikā nekur tālu netiksim. Laivas priekšgalā bija uzvilks Latvijas karogs. Kad vācieši sāka apšaudīt, to novilkā nost, lai nesašauj. Kras-tā vācieši spīdzināja prožektorus acīs un saņēma mūs ciet. Man vēl tagad tie prožektoru spīd acīs... Pirms tam krievi no Sāmsalas bija sākuši celties pāri un vācieši apsargāja krastu. Divas dienas mitinājāmies šķūnītī. Man toreiz bija 15 gadi, vidējai māsai — 13, mazajai — tikai pusotrs. Tā arī neaizbēgām. Nekādas vajadzības jau nebija, bet tēvs saprata, ka drošāk būtu Zviedrijā, nevis pie krieva.

Nedienas ar komjaunatni

Abi ar tēvu Dundagā strādājām telefonlīnijā. Biju telefoniste. 1948. gadā vienā dienā mūs kā neuzticamus padomju varai no darba atlaida. Nevienā vietā vairs neņēma pretī. Uzlika meža normu — izzāģēt 55 kubus. Man toreiz bija 20 gadi. Gāja gandrīz kā Martai filmā *Ilgais ceļš kāpās*, tikai sniegs nebija tik dziļš un sals — tik liels. Labi, ka mežs atradās kilometrus 3 no mājām. Abi ar tēvu zāģējām visu ziemu. Ne zābaku, nekā...

Arī kara laikā pie mums sabrauca mammas brāļi un māsas no Rīgas, kopā bijām 12 cilvēki. Bija viena govys, ko tur daudz var iedot ēst? Vārīti kartupeļi ar visu mizu, sacepta cūkas gaļa un cigoriņu kafija. Ēdām rudzu miltu biežputru ar skābu brūkleņu zapti. Nevienš no bada nemomīra.

Pirms sāku strādāt biedrībā, izdevās tikt pie darba pastā — pie kases un pārvedumiem. Taču, lai pie šī darba tiktu, jāstājas komjauniešos. 1940. gadā man arī stāstīja, cik smuki būs pionieros, es pieteicos arī, bet tēvs sacīja: «Nē!» Komjauniešos tiku ar otro piegājienu. Pirmais sekretārs, tāpat kā es, spēlēja volejbolu. Taisnība, pēc kāda laika mani no komjaunatnes izmeta!

Biju aizbraukusi uz Rīgu, iegājusi audumu veikālā. Kamēr tur grozījies, tikmēr naudas portfeļa vairs nebija. Nozagts! Bet tur bija iekšā nauda un mana komjaunieša biedra karte. Vēlāk atnāca ziņa, ka visi mani dokumenti, arī komjauniešu biedra karte, saņemami Rīgā. Komjaunatnes sekretāram likās — diversanti būs pārfotografējuši manu karti un nu varēs manā vārdā darboties, tāpēc mani izslēdza. Nācās vēl atdot kolēģiem 300 nozagtos rubļus, ko viņi man bija iedevuši, lai nopirktu audumus.

Priekšnieki

Dundagas patērētāju biedrībā tiku pa blatu (pazīšanās dēļ. — *Red.*). Tur sāku strādāt kā rēķinvede kasiere. Bija 1950. gads, un man bija jāuzskaita bijušie patērētāju biedrības biedri katrā ciemā. Pēc tam biju mašīnrakstītāja sekretāre. Tad mani gribēja pārcelt uz pārtikas veikalu par pārdevēju, taču es nelaidos, jo nebiju tirdzniecībā strādājusi. Turklāt tur vēl liela daļa produktu ir sverami! Mani pārcēla uz kultūrpreču sektoru, darbu pārņēmu no mūsu slavenās šķēpmetēja Ineses Jaunzemes, kas devās dekrēta atva-

• *Tirdzniecības daļa 1970. gadā: no kreisās cenu ekonomiste Mārīte Cirvele, tirdzniecības daļas vadītāja Biruta Vītola, noliktavas pārzine Dzidra Matisone, instruktore Ārija Derkevica un priekšiece Austrā Bogdanova.*

Foto no Dz. Matisones albuma

linājumā. No 1955. līdz 1961. gadam nostrādāju veikālā, pēc tam — noliktavā.

Biedrības valdes priekšsēdētāju kopīgi meklēja rajona izpildkomitejas pārstāvis un partijas komitejas vadītājs. Pilnvarnieku sabulcē kandidatūru stādīja priekšā un tad nobalsoja. Pilnvarnieku bija 100, no katra ciema pa kādam pārstāvim. Cieminieki paši izvirzīja savu pilnvarnieku. Kuru par priekšnieku izvirzīja, par to arī parasti nobalsoja.

Pirmais biedrības priekšnieks, pirms vēl biju sākusī tur strādāt, bija partijnieks Leitāns, krievs, kas no tirdzniecības neko nesa-prata, saņēma tikai algu. Viņam trāpījies braukt uz Blāzmu, kad tur mežabrāļi bija aplaupījuši biedrības veikalu. Mežabrāļi viņu nolikuši uz ceļiem un pavēlējuši dziedāt *Dievs, svētī Latviju!*, bet šoferim Ernestam Kajakam likuši dzert, kādu alkoholu no plauktiem vien gribot. Nekas jau iekšā nav gājis...

Strādāt sāku Kļaviņa laikā, toreiz viņam bija kādi 60 gadi. Kļaviņš bija studējis jurisprudenci, kādreiz viņam hipodromā bijuši zirgi, pārbēdzis no Rīgas. Tai laikā preču nebija un bija grūti izpildīt plānu. Dundagas rajona avīzē rakstīja, ka veikālā nav spaiņu, gumijas zābaku. Kļaviņš nederēja, meklēja citu. No Rīgas atsūtītais partijnieks Strods te nostrādāja tikai gadu. Daudz dzēra. Tad strādāja brīnišķīgs krievs Semjonovs, kas pilnvarnieku sabulcē runāja latviski. 1954. gadā jau bija Ristere, tiesnese, pēc tam Sešķis, laikam latgalis un partijnieks arī.

Pēc tam par valdes priekšsēdētāju kļuva Melderis, viņš bija prokurors, atnācis no Talsiem. Ar viņu biedrībā sākās liela rosība. Kad sāku strādāt, tajā mājīnā, kur vēlāk iekārtoja gaļas veikalu, bija govju kūts. Kad atnāca Melderis, kūts jau bija iedota biedrībai. Melderā laikā to nojauca un kūts vietā

uzcēla biedrības garāžas ar 3 blokiem, cetur-tajā bija bedre, kur remontēja mašīnas. Viņš bija riktīgs priekšnieks, nostrādāja līdz kādam 1960. gadam. Arī pārējiem priekšniekiem — Ivaram Putniņam, Šulcītei, kā mēs viņu saucām, Birutai Bogdanovai, ko visi dēvēja par Austru, — tirdzniecība bija īstā vieta. Ar Austru mums bija labas, koleģiālas attiecības, nebija bail kā no priekšnieces, vienoja kopīgs darbs. Kad Austrā mācījās, viņu aizstāja Biruta Vītola.

Veikali, mašīnas un inventarizācijas

Dundagas patērētāju biedrība aptvēra plašu teritoriju. 50. gadu sākumā likvidēja Ances patērētāju biedrību un veikalus pievienoja Dundagai. Likvidēja arī Zvejnieku patērētāju biedrību un pievienoja Dundagai. Mūsu veikali atradās, sākot no Miķeļtorņa, Ģipkas, Ģibzdes un beidzās 14 km no Ventspils Vēdē. Lielie ciema veikali bija Dundagā, Ancē, Vīdalē un Mazirbē. Lauku veikali bija Miķeļtorņi, Sīkragā, Saunagā, Kolkā, Melnsilā, Ģipkā, Kaļķos, Nevejā, Pācē, Lonastē, Virpē, Vēdē, Rindā, Plintiņos, Cīruļos un Ģibzdē. Lauku veikalos sortiments bija mazāks, taču

Mans vīrs cēlās no galda, sameklēja palīgus, izlādēja vagonu un bija atkal atpakaļ pie svētku galda.

Biedrībai bija 2 autoveikali, uz viena brauca un tirgoja preci Irēna Kalmane. Pēdējos laikos brauca Šleiners.

Pašā sākumā, kad sāku strādāt, nekādas pirktpējas nebija. Salādējām precī mašīnā un braucām uz Ventspils tirgu. Rīkojām arī izbraukuma tirdzniecību.

Sākumā, lai varētu kaut ko nopirkt, vajadzēja sagādēt nodot kaut ko, piemēram, olas, gaļu, kaulus, lupatas. *Daiļrade* vēlāk veda maisiem dažādus pārpalikumus.

Pēc precēm galvenokārt braucām uz Rīgu. Galvenais cilvēks tur bija prečzinis. Ja mācēji ar viņu sarunāt vai atvedi kādu mantu, dabūji arī precī.

Deficīta laikos visiem mantu nepietika. Esot biedrības paju biedram, tāda iespēja pavērās. Vēlāk biedri uz nomaksu varēja iegādāties preces. Lai kļūtu par paju biedru, bija jāsamaksā 10 rubļi, par grāmatīņu — 30 kapeikas. Pārdevējiem bija jāizpilda plāni. Jo vairāk paju biedru, jo labāk, bet iesaistīt bija grūti. Kad 1959. gadā no Kuldīgas sāka translēt televīzijas raidījumus, tad visi gribēja televizorus. Kad sāka vairāk nākt mēbeles, tad par to ieinteresējās jaunās ģimenes.

50. gados vienam cilvēkam deva puski-logramu cukura un to ierakstīja grāmatīnā. Ja nebiji biedrs, to pašu nevarēji dabūt. To jau šodien nevar saprast! Ne par velti toreiz cilvēki vārīja kukurbiņu sīrupu.

Paju biedriem gada beigās izmaksāja dividendes. To lielums bija atkarīgs no tā, kā bija noslēdzies gads. Vienugad dividendēs paju biedriem izmaksāja 22 rubļus un 50 kapeikas.

Dundagā bija universālveikals ar 3 nodaļām, lielākā bija manufaktūras nodaļa: audumi, šūtie apģērbi, trikotāža, apavi. Nākamā bija kultūrpreču nodaļa: kancelejas preces, papīri un galantērija. Trešā — saimniecības preces. Kad šo nodaļu pārcēla uz atsevišķu veikalu, tās vietā iekārtoja kultūrpreču nodaļu.

Starp kantori un tagadējo Vīdales ielu bija liela, dziļa grava. Veikalus vajadzēja paplašināt, tāpēc tai laikā, kad Krūkena ceļu taisīja, gravu aizbēra ciet un uzlika asfaltu. Visus dzīvokļus pārkārtoja par veikaliem. Kopš tā laika visi ūdeņi no autoostas plūst lejā un pagrabu sienas ir mitras un pagalam.

Kad remontēja maizes veikalu, uz grīdas kārtīgi nobēra granti un uzlika akmens flīzes. Atceros, ka uz kādu Sieviešu dienu man pirmajā dienā jau rādīja, ka tai vietā, kur siena, flīze noslīdējusi zemāk. Es paspārdīju ar kāju pārbaudīdama, nekas. Kad vakarā atbraucu mājās, zvana Vilma Breitenberga un teicu, ka maizes veikālā flīze iegāzusies. Laimīgi, ka tas noticis vakarā. Šleiners, autovadītājs, pa dēli noslīdējis pagrabā. Apakšā bijusi metināta sija, un metinājuma vieta gājusi pušu tieši tajā vietā, kur paspārdīju. Varēja būt tā, ka es pirmā būtu iekritusi un visi maizes konteineri man virsū. Kā pārdevēji un šoferis bija pārbijies! Nevienš jau neiedomājās, ka veikals atrodas 2. stāvā, jo grava aizbēra ciet. Visi domāja, ka tas ir 1. stāvs. Vēlāk tai vietā iebetonēja ķieģeļu stābu, lai zinātu un uzmanītos.

Divus gadus pēc kārtas nobraucu inventūrās. Veikalu bija daudz. Kā vienā beidza, tūlīt bija jādodas uz nākamo. Atceros — aizbraucām uz Melsilu. Kad darbu beidzām, ārā jau bija melna nakts. Nebija, kur palikt. Uz Melsilu tikām līdzī preču vedējam, bet atpakaļ jābrauc ar autobusu uz Ventspili, 2 stundas jāgaida autostacijā, tad naktī nāca Rīgas autobuss, ar to tikām mājās. No Pāces reiz pusnaktī puteni nācām ar kājām uz mājām. Autobusu šoferi mūs pazina kā raibus suņus — mums vienmēr padusē bija kauļiņi.

Atminos kādu Jaungada tirdziņu. Strādājām līdz desmitiem vienpadsmitiem vakarā. Cepām piparkūkas, rotājām kioskus. Pa mikrofonu sacīja, ka Salavcis nolaidies Piltenes purvā, visi cilvēki metās uz to pusi, uz slūžām. Toreiz bija gan Salavcis, gan rūķi. Jaunajā gadā atkal klājām kultūras nama mazajā zālē galdus. Pašiem brīvās dienas bija tad, kad nu sanāca. Pirmajā vietā bija darbs, mājas — pēc tam.

Diāna Siliņa

Citādais līdzās

Redzēt Dieva buču

25. I Dundagas vidusskolā bija svētki — tajā atklāja 27 gadus vecās neparastās mākslinieces Sniedzes Reines grafikas izstādi. Ciemojās pati autore, viņas zīmēšanas skolotājs mākslinieks Andris Biezbārdis un skolotāja Ināra Štoka. Pēc tikšanās vizuālās mākslas skolotājas Sandras Bražes kabinetā notika zīmēšanas meistarklase, ko vadīja viesis, Talsu mākslinieks A. Biezbārdis un piedalījās arī S. Reine.

Kā pastāstīja mākslinieks, Sniedze dzīvo Talsu novada sociālās aprūpes centrā *Veģī*, kur mīt cilvēki ar īpašām vajadzībām. A. Biezbārdis uz turieni brauc jau daudzus gadus, un pie viņa *Veģu* iemītnieki iet zīmēt, vienlaikus relaksējoties. Viņa pirmā tikšanās ar Sniedzi arī notikusi pirms krietna laika.

«Man kolēži stāstīja, ka te ir kāda talantīga meitene. Lai paraugoties! Apskatījos arī — viņa zīmē fragmentus no galda vai krēsla kājas, bet nedara to, kā bērni parasti zīmē — plakani. Sniedzei priekšmetu fragmenti sa-nāca telpiski! Šajā vecumā reti kurš tā var uzzīmēt. Sāku Sniedzei pievērst uzmanību, apciemoju katru dienu, apgādāju ar materiāliem. Viņa savas dotības attīstīja pati, daudz neko šajā laikā klāt pielicis neesmu. Viņa pārgāja uz lielākām kompozīcijām — vispirms sāka zīmēt mājas stūri, tad fasādi, un visu — trīs dimensijās! Tas lika domāt, ka bērns ir ļoti talantīgs.

Lielais pārsteigums bija, kad kādā jaukā dienā ieraudzīju, ka Sniedze uz A4 lapas ar zīmuli smalki, ar precīzām līnijām, pareizu logu skaitu, pagalam izkārtojumu, kāpnēm, kokiem, apstādījumiem un soliņiem bija attēlojusi *Veģu* kompleksu. Tas bija uzzīmēts perspektīvā, it kā lūkojoties no lidojoša helikoptera. Taču Sniedze to bija zīmējusi no galvas. Viņa redz, it kā lidojot no augšas. Šo

redzējumu meitene saglabājusi, arī zīmējumu sērijā, vairāk nekā 100 darbos, kur attēlota slimnīcas palāta un tur — gultās guļoši cilvēki pie sistēmām, katram gultas galā ir vārds. Tur Sniedze ierakstījusi gan savu, gan draugu un *Veģu* biedru vārdus. Tas ir liels pagodinājums, ka Sniedze arī mani kā savu draugu noguldījusi vienā gultā, esmu tur pieslēgts pie sistēmas.

Slimnīcas tēmas viņai ir mīlas. Sniedze, būdama pavisam maza, bijusi slimnīcā, kur izglābta viņas dzīvība. Taču meitene zīmē arī daudz ko citu, piemēram, helikopteru, automašīnu, kaut ko no meksikāņu seriāliem.

Sniedze ar savu fantastisko zīmējumu no putna lidojuma ir iekļuvusi zinātniskos žurnālos. Par mums abiem uzņemta arī dokumentālā filma. Mēs, Talsu mākslinieki, esam Sniedzi aicinājuši piedalīties savās izstādēs. Viņas darbi bijuši apskatāmi Saeimas namā, Ministru kabineta telpās un citur.

Arī jums ir iespēja redzēt viņas darbus. Varēsiet piedalīties arī radošajā darbnīcā, kur paši zīmēsiet un redzēsiet, kā Sniedzes rokās dejo zīmulis, kad viņa veido līnijas. Meitene, zīmējot telpu un izmantojot perspektīvas likumus, ko viņai neviens nav mācījis, liek lineālu uz riņķi un līnijas nedzēš, ja arī kļūdās, visu smalki ietonē.»

I. Štoka savukārt atcerējās, kā Sniedze,

sešpadsmitgadīga meitene, atnākusi uz pirmo klasi. «Skolotāja, kas atnāca man par palīgu, bija ar kārtīgu darba stāžu — 30 gadiem. Viņa mani nobiedēja, raksturojot Sniedzi — runāt nerunā, zīmē tikai ar zīmuli, skolotājs Biezbārdis viņu slavē. Bet, iepazīstot meiteni, sāku no viņas mācīties.

Atklāju, ka Sniedzei ir absolūtā dzirde. Meitene spēlē kokli un klavieres. Viņai arī ļoti patīk strādāt ar datoru. Citiem bērniem ir grūti iemācīt punktus, komatus, lielos un mazos burtus, bet ne Sniedzei. Meitenei ir glīts rokraksts. Reizrēķinu tabulā viņa prot ātri atrast rezultātu. Sniedzei ir redzes atmiņa. Sākumā saprata visu, bet nerunāja. Taču, daudz dziedot, ir iemācījusies arī kaut ko pateikt. Tagad mācāties izrunāt skaņu «s». Meitene skatās arī seriālus, pašlaik *Mīlas vie-*

suli un *Atriebības zemi*.

Ja ir salikti visi produkti, Sniedze ar prieku cep pankūkas. Ja palīgšu nomizot kartupeļus un nepateikšu, ka vajag divus vai trīs, meitene nomizos visus, kas būs atnesti. Visu, ko Sniedze dara, viņa dara no sirds! To varētu novēlēt arī jums visiem.»

Dundagas vidusskolas direktora vietnieks audzināšanas darbā Dinārs Neifelds, pateicoties viesiem un pasniedzot dāvanīgas, sacīja: «Man ir grūti pateikt, vai šeit ir liela vai ļoti liela Dieva buča, ko Sniedze saņēmusi, bet izstādē mēs to varam redzēt.»

Izstādes rīkotāja S. Braže pateicās gan ciemiņiem, gan skolas saimnieciskajam direktoram Valdim Šleineram par atsaucību.

Sniedzes darbi apskatāmi līdz 25. II.

Diānas Siliņas teksts un foto

Par zaļu pat vēl zaļāks

Kā ilgāk dzīvot un saņemt labākas atzīmes

Janvāra pirmajā pusē 16 Kolka pamatskolas skolēni, kas 1. semestrī saņēma liecībā vērtējumu 6 balles un augstāk, devās ekskursijā uz Rīgu — uz ēdināšanas uzņēmumu *Lido* un tā slidotavu, bet pēc tam — Juglas dzīvnieku patversmi *Labās mājas*. Skolēnus pavadījām mēs — skolas direktore Antra Lauksteine un viņas vietniece izglītības jomā Gunta Tunkele.

Ēdināšanas uzņēmumā *Lido* rīkotajā Uztura skolā skolēni apguva zināšanas par kvalitāti un līdzsvarotu uzturu. Tur uzzinātais pārsteidza — izrādās, cilvēks savā mūžā apēd vidēji 30 tonnas pārtikas, kas atbilst 6 Āfrikas ziloņu svaram. **Ja cilvēks uzturā lieto neveselīgu uzturu, viņš savu mūžu saīsina pat par 7 gadiem.** Lai bērni izaugtu veseli, spēcīgi un priecīgi, uzturā jālieto daudzveidīgi, krāsaini produkti, īpaši augļi un dārzeņi, zivis, gaļa, labie tauki, un jāaizmirst par saldumiem, kuri mūs padara atkarīgus no īpaši neveselīgā cukura. Pārtikas ražotāji iemanās cukuru

pievienot ne tikai pie saldumiem, bet pat pie desas, veicinot lietotāju atkarību no kaitīgas pārtikas! Izrādās, ka labu atzīmju saņemšana ir atkarīga ne tikai no mācīšanās, bet arī no izdzertā ūdens daudzuma. **Gribi labāku atzīmi kontrol darbā, dzer 4 — 7 glāzes ūdens dienā!** Veselīgs dzīvesveids ir ne tikai veselīgs uzturs, bet arī sportošana, tāpēc Uztura skolas skolotāja, vienlaikus arī profesionāla hokejiste, pēc lekcijas, ko skolēni uzmanīgi noklausījās, parādīja vingrojumus, ar kuriem sportisti iesildās pirms nozīmīgām sacensībām.

Pēc tam profesionālā pavāra vadībā skolēni apguva galda klāšanas iemaņas un paši mācījās pagatavot veselīgas uzkodas no *Lido* ceptām maizītēm un daudzveidīgām piedevām — garda mīkstā siera un dārzeņiem visās varavīksnes krāsās. Pavārs skolēnu pagatavoto novērtēja atzinīgi un aicināja to nobaudīt pašiem bērniem. Pie uzkodām sevišķi garšīga bija *Lido* upeņu sula. Pavārs aicināja skolēnus jautāt un pats pastāstīja par uzņēmumu, kas strādā 24 stundas diennaktī, izveda ekskursijā pa ēku, parādot gan milzīgu trauku mazgājamo mašīnu, gan skaisti mākslinieku izrotātās telpas. Uztura skolas noslēgumā katrs skolēns saņēma *Lido* Uztura skolas Mazo rokasgrāmatu ar receptēm un padomiem veselīgu ēdienu gatavošanā un diplomu par Uztura skolas kursa apgūšanu.

Veselīgi paēduši, skolēni devās uz *Lido* slidotavu, kurā stundu baudīja ledus priekus. Kāds bija pirmoreiz uzskāpis uz slidām, cits jau slidoja meistarīgi, bet priecīgi bija visi.

Ekskursijā skolēniem bija īpašs uzdevums — apmeklēt Juglas dzīvnieku patversmi *Labās mājas* un tajā mītošajiem suņiem un kaķiem aizvest visas skolas saimes sarūpētas dāvanas un ziedojumus: barību, pašu

gatavotas rotaļlietas, segas, audumus, maku-latūru un citas noderīgas lietas. Kad skolēni ieradās patversmē, sals Rīgā bija pieņemies sparā un plānotā pastaiga diemžēl izpalika, tomēr bija iespēja noklausīties pamācošu stāstījumu par šo dzīvnieku likteņiem un uzzināt, ka Latvijā patversmes ir cilvēku sirds darbs, tās nefinansē valsts, bet uztur no ziedojumiem. Ekskursijas laikā savus jaunos saimniekus patversmē gaidīja vairāki simti suņu un kaķu. Reizi nedēļā dzīvniekus aprauga veterinārārsti, bet ikdienā par viņiem rūpējas kopēji — viņi baro, tīra telpas, ved pastaigās un, ja vajag, pēc ārstu norādēm dod zāles. Visi dzīvnieki dzīvo telpās, viņus izved 40 minūšu pastaigās vai apkārt patversmes ēkām izveidotajos voljeros. Skolēni tuvāk iepazīnās ar pusaugu suņu meiteni Dafni, kas jutās sabijusies, ieraugot tik daudz svešu cilvēku. Vienīgi tad, kad gidei izkrita dūrainis, Dafne paspēja to rotaļīgi noķert un nemaz negrasījās guvumu labprātīgi atdot. Samīļojuši Dafni un kopīgi nofotografējušies, ziemas saulei rietot, skolēni cauri Rīgai devās mājup.

Antra Lauksteine,
Kolka pamatskolas direktore

Pēdu raksti sniegā

23. I sniegš vēl lutināja pasākuma *Pēdas mežā* dalībniekus, lai jau nākamās nedēļas sākumā zustu kā... sniegs. Tā gadās, teiktu Kurts Vonnegūts.

Mazirbes *Siliņos* bija sabraukuši savi divi desmiti ieinteresētu laužu, lai kopā ar pēdu tulku, zoologu Vilni Skuju dotos mežā.

Ūdrs, caunas, lapsas, brieži, stirna, mežacūkas, vāvere, bebrs: tāda ir redzēto pēdu «bilance» pēc nieka trīs kilometru loka Slīteres Nacionālajā parkā Mazirbes apkārtnes mežos. Pēdu raksti izraibināja tikpat kā visu zemi zem kokiem, parādot, ka dzīvnieku ir daudz vairāk, nekā mums šķiet. Tie sparīgi rosās, un mērķis ir viens — izdzīvot. «Zvēriem ziemas mežā nav citu rūpju, vien paēst», uzsver Vilnis.

Ūdrs, kas ir rets, aizsargājams dzīvnieks, barību meklē pavisam netālu no *Siliņiem* Mazirbes upē. Redzam vietu, kur tas slidinā-

jies lejup no stāvā krasta un iemīnīs pēdas sniegā uz ledus. Ūdra biežākais medījums, īpaši ziemā, ir vārdes. Tās ierakušās dūņās un pakrastēs guļ ziemas miegu, tāpēc nav pat jāmedī, vien jāsameklē.

Staltbrieža atpūtas vieta arī labi redzama, sniegš te daudz plānāks, saplacināts. Briedis gulējis augstākā vietā, no kuras labi pārskatāma apkārtnē un saožami iespējamie ienaidnieki. Mežacūka nekad šādi neguļ, tā ierīko kārtīgu mīgu zem eglītēm un izmanto to ilgāku laiku.

Redzam pēdas, kas līdzinās suņa pēdām. «Tās var būt lapsas vai caunas pēdas», saka Vilnis. Jāzina dažas pazīmes: cauna iemin ļoti seklu pēdu, jo ir viegls dzīvnieks, un pēdas

virknējas pa divām līdzās, ir pēda tikpat liela kā lapsai. Lapsa iegrimst dziļāk, un tās pēdas virknējas akurātā rindīņā viena aiz otras.

Atrodom kāda putna spalvu. Irbe, rube-nis, mednis? Nē, izrādās tik mīksta un gaisīga spalva var būt vienīgi pūcei. Pūcei veiksmi medībās nodrošina spēja ļoti klusi lidot. Nu ja, šī putna spalvas vairāk līdzinās dūnām. Medījums visbiežāk ir meža strupaste, citiem vārdiem, pele ar īsu asti, vai cirslis. Arī šo sīko dzīvnieciņu pēdas redzamas šur un tur, daudz biežāk, nekā lielo dzīvnieku pēdas. Ja saskaitītu kopā, cik kilogramu peļveidīgo un citu mazo zīdītāju kopumā ir vienā meža kvartālā un salīdzinātu ar, piemēram, mežacūku kopsvaru, kurš sacensībā uzvarētu? Labs konkursa jautājums, vai ne? Izrādās, vinnētu mazie! To nosaka ekoloģiskās piramīdas likumsakarība...

Pa ceļam raisās sarunas, arī par svarīgām, ar meža dzīvniekiem saistītām problēmām. Cūku mēris... Vai tas tiešām sasniegs arī Kur-

zemi? Ja mežacūku būs mazāk, vai tad izjuks līdzsvars dabā? Vilnis skaidro, ka tik daudz mežacūku, kā to pašlaik ir Latvijā, mūsu zemē nav bijis nekad agrāk. Šāds dzīvnieku skaits nav dabisks. Mežacūkas, kā zināms, piebaro. Tas notiek medību iecirkņos, lai piesaistītu visbiežāk medīto dzīvnieku noteiktai vietai. Taču ir tāda likumsakarība — dzīvnieki, kuriem nav jāmeklē barība plašā meža teritorijā, arī vairojas daudz ātrāk, tas ir, sīvēnu skaits ir liels, jo barības ir daudz. Ja mēra un medību intensifikācijas dēļ cūku būs maz, grūtāk klāsies vilkiem. Arī medniekiem... Bet gan vieni, gan otri spēs atrast citus risinājumus, ir pārliecināts Vilnis.

Uz tikšanos citos pasākumos!

Andra Ratkeviča,
Dabas aizsardzības pārvaldes Kur-
zemes reģionālās administrācijas
sabiedrisko attiecību speciāliste

Visa dzīve man viens ceļojums

Tūrisms novadā: pērn un šogad

Vērtē un skaidro tūrisma speciālistes Alanda Pūliņa un Ance Remesa.

— Ar kādām domām atskatāties uz pagājušo gadu?

— Priecājamies, ka budžetā ieplānotais ir izpildīts. Mūsu darba īpatnība ir tā, ka vienmēr kaut kas neparedzēts nāk klāt — no *malas*, no *gaisa*, kāds projekts, kur *jāielec*.

— Ko vēsta skaitļi?

— Īstā realitāte atspoguļojas Kolkasragā, kas ir atsevišķs stāsts. Viņiem gadu no gada apmeklētāju apgrozījums aug par 10% un pērn ir bijis ap 60 000.

Arī Dundagā pēdējos trīs gados tūristu skaits pieaug: aptuveni 6000, 8000 un pērn jau ap 10 000. Tie ir ļaudis, kas iegriezušies pēc ziņām mūsu Tūrisma informācijas centrā (TIC). Pieaugumu veicina lielie pasākumi, kā rallijs 2014. gadā, Sklandraušu festivāls 2015. gadā. Turklāt patiesais apmeklētāju skaits pērn varētu būt kādi 25 000, ja klāt pieskaita visu tos, kas bijuši pilī, bet nav iegriezušies TIC, kā arī kāzu, semināru dalībniekus. Agrāk mazāk nāca pēc informācijas TIC, vairāk gāja ekskursijās, tagad tas dalās apmēram uz pusēm. Pērn pieauga tādu tūristu skaits, kas palūdza ziņas un pili aplūkoja tikai no ārpusēs.

Pils noteikti attīstīsies, par to tās darbinieki arī domā. Tam tiešām jāpievērš vērība — ko ar laiku vēl tādu pili iekārtot, ko attīstīt, lai tas piesaistītu apmeklētājus.

Šlīteres bākā bija iegriezušies pāri par 6000 tūristu.

— No kurienes ir ceļotāji?

— Lielākā daļa ir latvieši. Palielinās arī ārzemnieku skaits, pērn tas pili bija pāri par 1000, bet samērā ar Latvijas ceļotājiem tas samazinās. No ārzemniekiem priekšgalā ir igauņi, lietuvieši un vācieši. Parādījās arī franciži. Daži no viņiem bija vīlušies, ka neieraudzīja tādu interjeru kā Rundāles pilī... Krievijas tūristu skaits samazinās, toties vairāk sākuši braukt Latvijas krievi. Varbūt arī tādēļ, ka labi sadarbojamies ar žurnālu *Ļubļu* un neatkarīgo žurnālisti, kas raksta Krievijas medijiem. Mūsu interneta lapa ir pārtulkota krieviski. Pašlaik strādājam ar angļu tekstiem, pēc tam nāks vācu valoda.

Iepriecinoši, ka mūs aizvien vairāk iecienījušas ģimenes ar maziem un ļoti maziem bērniem no Latvijas, un tās nebaidās ne no kādām grūtībām. Nes mazuļus pičpaunā, un tā staigā pa pili, Ceļotāju dienās piedalās ar maziem bērniem, ratiņus nes padusē.

— Atgādināsim, ka pērn viss gads pagāja

• Pārgājiens «Ēdāji un ēdamie abraziņas lūdenuma malā» kopā ar Vilni Skuju pagājušā gada Slīteres Ceļotāju dienās.

Ainara Gaida foto

ēdamlietu zīmē.

— Jā gan. Cenšamies saskaņot lielos svētkus, tā pērn Ceļotāju dienas ar novadā pirmoreiz notikušajiem Sklandraušu svētkiem, un tajos goda vietā bija viss, kas saistās ar ēšanu. Tēmu turpinot, uzrakstījām projektu izcilajiem tūrisma galamērķiem, balvā gūstot iespēju parādīt dažus mūsu tūrisma uzņēmējus filmā, kas tagad apskatāma novada interneta lapās. Novadā filmēja arī Dienvidkorejas televīziju.

— Pagājušo gadu raksturoja arī novada jaunā zīmola iedzīvināšana, kas ir tikai pats iesākums. Kas labs nodrukāts? Ar ko sadarbojaties?

— Jā, radoši sadarbojamies ar dizaineru un fotogrāfu Ainaru Gaidi un kā vien varam daudzinaim novada jauno pazīšanās zīmi, piemēram, suvenīros. Šur tur parādās arī preču zīmes.

Drukātos izdevumus plānojam gada beigās. Tos kā parasti vajag tagad — uz *Balttour* un citām izstādēm, tūrisma gadatirgiem. Jaunā dizainā būs drukāta salokāma A3 karte ar informāciju — izvērsts lietišķs ceļvedis. Nelielā skaitā ir nodrukāti 4 maršruti — *Lauku labumi gardēžiem*, *Centrālā ass*, *Ģimenēm ar bērniem* un *Zilo kalnu loks*. Par tiem esam saņēmuši labas atsauksmes, sagatavojuši esam

vēl citus maršrutus, kas pagaidām pieejami elektroniski www.visit.dundaga.lv.

Sastrādājamies ar Kurzemes tūrisma asociāciju, neklātienē piedalāmies izstādēs ārpus Latvijas kopā ar Rojas un Talsu TIC, palīdz Inesei Rozei, kas šādi mūsu novada vār-

Edīte Seipule domā, kā pielāgot viesu uzņemšanu vēsajā laikā. Katrā ziņā mēs no šīs tēmas neatlaidīsimies.

— Skatos, ka jūs ierasti piedāvājat suvenīrus...

— Pasūtījām diezgan daudz. Pieprasītas ir pildspalvas, krūzītes, magnētiņi. Tos iecienījuši ne tikai tūristi, bet arī vietējie, kad dodas ārpus novada, arī uz ārvalstīm. Reizēti nācās nolūkiem mums vajag lielāku finansējumu — tieši suvenīriem.

— Vai kreikliņi neinteresē apmeklētājus? Tā varētu daudzinaim novada jauno logotipu.

— Tie gan izmaksā padārgi. Vēl jāpiebilst, ka gada nogalē sarīkojām pieredzes apmaiņas braucienu novada tūrisma uzņēmējiem. Bijām Stendes selekcijas izmēģinājumu stacijā, Laucienes muižā, Vandzenē, Upesgrīvā, Uguņciemā, Kaltenē un Rojā. Galvenais, lai katrs smeltos kādu iedvesmas kriptiņu.

— Kas sakāms par šo gadu?

— Viens virziens būs darbs ar zīmēm, norādēm, sākot ar māju zīmēm, tūrisma norādēm, marķējumiem. Cik daudz iespēsim, to stāstīsim pēc gada.

— Šī tēma izskanēja jau pērn, kopā ar izpilddirektoru braucot pa novadu, proti, derētu trīs četrās novada vietās iekārtot stendus, kas ceļotājam paskaidro, kur nakšņot, kur paēst, ko apskatīt.

— Tādu izvērstu informāciju vajadzētu Dundagā, Kolkā, Mazirbē. Bet vispirms centīsimies palūkoties uz novadu kopumā no āra informācijas pasniegšanas un satura viedokļa, jo stendi, norādes, zīmes lielākoties radīti dažādos projektos, un katrā bijuši savi nosacījumi.

— Vai kā iecere tā ir iestrādāta budžetā?

— Mazliet ir. Tas ir arī sadarbības jautājums ar Kolkas pagasta pārvaldi, ar Attīstības un plānošanas nodaļu. Svarīgi ievērot vienu stilu visā novadā — viena krāsa, burtu forma, lielums. Tas viss nozīmē pārskatīt jau esošo informāciju. Mazirbē tās ir tik daudz, ka sāk traucēt.

Vairāk lūkosim sadarboties ar Ventspils novadu. Ceram uz jaunajiem projektiem, lai 2017. gadā būtu kopīgas kartes Lībiešu kras-tam.

— Kas bilstams par Ceļotāju dienām, kas, iespējams, varētu pāiet krāsu zīmē?

— Pagaidām notikusi tikai viena apspriede. Krāsu tēma varētu labi sasaukties ar iecerētajiem vilnas svētkiem. Līdz šim, domājot par Ceļotāju dienu tradicionālo pēcpusdienas pulcēšanās centru, esam uzlūkojuši Dundagu, Kolkā un Mazirbi. Šoreiz gribam pievērsties Šlīterei, kas ir Daces Sāmites ierosme. Kas zina, citugad tā varētu būt atdzimstošā Vīdāle.

Alnis Auziņš

Kolkas zvejnieka dēls

Biedrība Kolkas zvejnieki no 16.07.2015. līdz 24.01.2016. īstenojusi projektu Kolkas zvejnieka dēls.

Par projekta pirmo posmu jau stāstījām pērn Dundadznleka septembra numurā. Otrajā posmā bija ilgs ceļš līdz ideālam gala iznākamam — bukletam *Saloki laivu!*

Darbs dara darītāju! Tā spriedām mēs, projektā iesaistītie. Pārliecinājāmies, ka prasmes attīstās, vingrinoties, kļūdoties un mācoties. Visi, gan pieaugušie, gan bērni, ieguva zināmu pašpaļāvību: ja jau citi to var, tad arī man vajadzētu... Un, kopā darbojoties, arī izdevās!

Bukletus esam izplatījuši Kolkas pamatskolā, Dundagas un Rojas vidusskolā, Mazirbes internātpamatskolā un tūrisma informācijas centros. Sekojiet mūsu aktivitātēm un aplūkojiet galerijas par projekta norisi interneta vietnē www.draugiem.lv/kolkaszvejnieki/

Eva Frišēnfelde

Sabiedriskā apspriešana

19. II plkst. 15.00 Mazirbes internātpamatskolā Ministru kabineta noteikumu projekta *Slīteres Nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi* sabiedriskās apspriešanas sanāksme. Aicinām visus interesentus.

Slīteres Nacionālais parks (SNP) atrodas Dundagas novada Kolkas un Dundagas pagasta teritorijā, tā platība ir 16 414 ha. 2015. gadā stājās spēkā jaunais SNP likums. Tajā būtiski mainīts teritorijas zonējums, kurā ciemu centri ir iekļauti neitrālajā zonā, kā arī dabas lieguma zonā esošie privātīpašumi iekļauti ainavu aizsardzības zonā.

Pašlaik SNP teritorijā ir spēkā Ministru kabineta (MK) 13.03.2001. noteikumi nr. 116 *Slīteres Nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*, kā arī MK 16.03.2010. noteikumi nr. 264 *Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi*. Sabiedriskajai apspriešanai nodotajā jauno noteikumu projektā ir aktualizētas normas, kas izriet no grozījumiem SNP likumā un citu nozaru likumu grozījumiem.

Noteikumu projekta desmit nodaļās noteikti gan vispārīgi aprobežojumi, kas ir spēkā visā SNP teritorijā, gan katrai SNP funkcionālajai zonai (stingrā režīma, regulējamā režīma, dabas lieguma, ainavu aizsardzības un neitrālā zona) specifiski aprobežojumi, to skaitā jaunumi medību tiesību

īpašniekiem, kā arī teritorijas apmeklētājiem. Devītā nodaļa precizē meža apsaimniekošanas plānu izstrādes, noformēšanas un izvērtēšanas kārtību, kas saistoša SNP meža īpašniekiem, kuru īpašumi neatrodas neitrālajā zonā.

Iepazīties ar noteikuma projekta pilnu tekstu var gan internetā Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas vietnes www.varam.gov.lv sadaļā *Normatīvo aktu projekti dabas aizsardzības jomā*, gan darba laikā atnākot uz Kolkas pagasta pārvaldi (*Brigas*, Kolkā) vai Dabas aizsardzības pārvaldes (DAP) Kurzemes reģionālās administrācijas (KRA) biroju *Slīteres mežniecībā*.

Piekrastes ciemu iedzīvotāji, kam nav pieejams internets un grūti arī nokļūt Kolkā vai Šlīterē, piesakoties Andrai Ratkevičai pa tel. 28385025, var noteikumu projekta izdruku saņemt savā pastkastītē. Priekšlikumus un komentārus par noteikumu projektu rakstiski var sūtīt līdz 10.03.2016. uz pasta adresi *Slīteres mežniecība*, Dundagas pagasts, Dundagas novads, LV-3270, vai e-pastu kurzeme@daba.gov.lv.

Top arī SNP konsultatīvā padome, kuras

uzdevums būs veicināt un atbalstīt institūciju sadarbību, lai pildītu SNP, Grīņu dabas rezervāta un Moricsalas dabas rezervāta izveidošanas mērķus. Aicinām līdz 10. III meža un zemes īpašnieku vai aizsargājamās teritorijas iedzīvotāju intereses tieši pārstāvošās organizācijas rakstiski pieteikties dalībai konsultatīvajā padomē un deleģēt personu, kas organizāciju pārstāvēs. Konsultatīvā padome darbosies pēc MK 15.09.2015. noteikumiem nr. 528 *Slīteres Nacionālā parka konsultatīvās padomes nolikums*.

Dace Sāmite, DAP KRA administrācijas direktore

«Dundadznleks» nr. 2 (207)
2016. gada februāris.

Dundagas novada pašvaldības izdevums, iznāk reizi mēnesī, reģistrācijas nr. 000702696.

Adrese: Dundagas pils, Dundaga, LV-3270.

Redkolēģija: Alnis Auziņš (redaktors, tālr.: 63237858, epasts: alnis@dundaga.lv), Gunta Abaja, Baiba Dūda, Gunārs Laicāns, Lauris Laicāns, Aivars Miška, Aldis Pinkens, Diāna Siliņa un Smaida Šnikvalde.

Publicētie materiāli ne vienmēr pauž redakcijas vai izdevēja viedokli. Par datu pareizību atbild tos sniegusi amatpersona, citos gadījumos — raksta autors, intervijās — arī intervēja-mais. Pārpublicēšanas gadījumā lūdzam atsaukties uz «Dundadznleku».

Iespiests Talsu tipogrāfijā. Metiens: 1500 eks.
Internetā: www.dundaga.lv/avize

Kultūras ministrija

KURZEMES
NVO atbalsta centrs

Dzīve tuvplānā

Kādu projektu var īstenot biedrība *Kolkas zvejnieki*? Protams, *Kolkas zvejnieka dēls*. Oskara Kļavas simboliskie pēcteči gāja jūrā, vilka murdu, mācījās siet mezglus, ēda kūpinātas butes, to visu fotografēja un beigu beigās izdeva bukletu. Te nu tas ir kā noenkurota laiva. Bet labvēlīgos apstākļos tā ceļo un no Kolkas pamatskolas ir aizkuģojusi līdz Dundagas un Rojas vidusskolai, Mazirbes internātpamatskolai un tūrisma informācijas centriem. *Alda Pinkena foto*

Barikāžu laiku atcerējās visās novada skolās, arī Kolkas pamatskolā. Bija gan nopietna daļa ar tā laika līdzdalības atmiņām, gan sparīga pašu jauniešu darbošanās sporta skolotāja Oskara Sproģa vadībā. Lūk, kāda no komandām rāda, kā var paslēpties viņu uzceltajās barikādēs. *Antras Lauksteines foto*

SIA «Atkritumu apsaimniekošanas sabiedrība «Piejūra»» rīkotajā zīmējumu konkursā novadu pārstāvēja Dundagas vidusskolas, Dundagas Mākslas un mūzikas skolas (DMMS) un Mazirbes speciālās internātpamatskolas skolēni. Kalendārā redzēsīm DMMS audzēkņu Elēnas Ozoliņas, Kristīnes Bumbieres un Rasas Ivanovas (skolotāja Dace Čodera) un Mazirbes speciālās internātpamatskolas audzēknes Evijas Briedes (Silvija Vansoviča) zīmējumus. Šie sulīgie āboli uz kalendāra aizmugurējā vāka ir E. Ozoliņas darbs! Cik kārdinoši februāri...

«Pēdas mežā» — tā saucās pārgājiens Mazirbes apkaimes mežos kopā ar lielisko pēdu zini un tulku, Slīteres Nacionālā parka zoologu Vilni Skuju. Jā, 23. I sniegs vēl lutināja aptuveni divus desmitus pasākuma dalībnieku. Pēc nedēļas no tā vairs nebija ne vēsts. Dabā viss mainās gandrīz tikpat ātri kā lielajā hokejā, tāpēc vinnētāji ir tie, kas neguļ uz pēļiem, matračiem un lauriem, bet piedalās! *Andras Ratkevičas foto*

Kolkas pamatskolas rīkotajā *Popielā* žūrijas trīs Lielās simpātiju balvas saņēma kolcinieki — *Kāpēcīši* (2. un 3. klase) un Toms Tindenovskis, Kārlis Runcis, Edijas Pagils un Jānis Čačis, kā arī viesi no Dundagas vidusskolas — 9. b klase (sk. foto). Mazo simpātiju balvu — komplimentu par skaņdarba izvēli — ieguva Katrīna Liepa, Marta Muņķevica un Kristīne Stumbra. *Annas Dāvidsones foto*

Kolkas pamatskolas labinieki bija nopelnījuši interesantu un izglītojošu ekskursiju uz Rīgu. Ēdināšanas uzņēmumā *Lido* rīkotajā Uztura skolā viņi apguva zināšanas par kvalitatīvu un līdzsvarotu uzturu un arī paši mācījās tādu pagatavot. Bet varbūt tāpat kā Lāčplēsim viss spēks ir ausīs, tā pavāriem viss amata mākslas noslēpums slēpjas cepurē? *Antras Lauksteines foto*